МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

ПОГОДЖЕНО
Проректор Академії
_____ Вячеслав ПУЗИРНИЙ
«___» _____ 2026 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Академії
_____ Сергій ГРЕЧАНЮК
«___» _____ 2026 року

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність

Чернігів 2026

Програму атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні обговорено та схвалено на засіданні кафедри кримінально-виконавчого та кримінального права Навчально-наукового інституту права, правоохоронної діяльності та психології 05 листопада 2026 року, протокол № 10.

Розробники:

Завідувач кафедри кримінально-виконавчого та
кримінального права Навчально-наукового інституту права,
правоохоронної діяльності та психології,
кандидат юридичних наук, доцент _____ Сергій ІВАШКО

Доцент кафедри кримінально-виконавчого та
кримінального права Навчально-наукового інституту права,
правоохоронної діяльності та психології,
кандидат юридичних наук, доцент _____ Алла ЛАЗАРЕНКО

Доцент кафедри кримінально-виконавчого та
кримінального права Навчально-наукового інституту права,
правоохоронної діяльності та психології,
доктор філософії з права _____ Максим ПУЗИРЕВСЬКИЙ

Доцент кафедри теорії та історії держави і права,
конституційного права Навчально-наукового інституту права,
правоохоронної діяльності та психології,
кандидат юридичних наук, доцент _____ Олександр МАРУЩАК

Атестація здобувачів є важливим компонентом освітнього процесу і призначається для всебічної та об'єктивної оцінки рівня сформованості у випускників загальних і спеціальних (фахових) компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, передбачених Стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою. Така оцінка дозволяє не лише визначити рівень фахової підготовки магістрів, але і зафіксувати слабкі місця у підготовці здобувачів.

Підготовка фахівців у галузі правоохоронної діяльності забезпечується вивченням здобувачами цілісної науково обґрунтованої системи освітніх компонентів, що передбачені освітньо-професійною програмою та навчальним планом. На атестаційний екзамен для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність виноситься зміст таких обов'язкових освітніх компонентів:

1) Актуальні проблеми кримінального права.
2) Сучасні проблеми кримінального процесу.
3) Актуальні питання кримінально-виконавчого права.
4) Міжнародний захист прав людини.

Атестаційний екзамен є формою підсумкової перевірки здатності випускників застосовувати набуті знання, уміння та навички для досягнення програмних результатів навчання, передбачених стандартом, що є необхідним у діяльності фахівця-практика правоохоронної сфери.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Метою атестаційного екзамену є комплексне оцінювання рівня сформованості загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, а також досягнення програмних результатів навчання здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність, передбачених Стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою.

Атестаційний екзамен спрямований на перевірку здатності здобувачів застосовувати теоретичні знання та практичні навички у сфері кримінального права, кримінального процесу, кримінально-виконавчого права та міжнародного захисту прав людини; здійснювати комплексний правовий аналіз; виявляти та розв'язувати складні професійні проблеми; приймати обґрунтовані правозастосовні рішення з дотриманням принципів верховенства права, законності, поваги до прав і свобод людини та професійної етики.

Особлива увага приділяється оцінюванню здатності здобувачів діяти в нестандартних професійних ситуаціях, аналізувати ризики та загрози, застосовувати положення національного законодавства й міжнародних стандартів, забезпечувати захист прав людини та обґрунтовувати шляхи вдосконалення правоохоронної діяльності.

Завданнями атестаційного екзамену є:

– перевірка здатності здійснювати кримінально-правову кваліфікацію діянь, тлумачити та застосовувати закон про кримінальну відповідальність з урахуванням практики Верховного Суду та Європейського суду з прав людини;
– перевірка здатності оцінювати законність процесуальних рішень, повноваження правоохоронних органів і суду, дотримання процесуальних гарантій учасників кримінального провадження, у тому числі під час міжнародного співробітництва та використання сучасних інформаційних технологій;
– перевірка здатності забезпечувати правовий статус засуджених, законне виконання покарань, застосування засобів виправлення і ресоціалізації засуджених та постпенітенціарний супровід;
– перевірка здатності застосовувати міжнародні стандарти прав людини, механізми захисту прав людини ООН та Ради Європи, практику Європейського суду з прав людини, зокрема щодо захисту прав ув'язнених осіб;
– перевірка здатності інтегрувати знання з усіх дисциплін, винесених на атестацію, для розв'язання комплексної професійної ситуації.

Мета програми атестаційного екзамену – допомога випускникам систематизувати отримані знання, з'ясувати особливості, а також зорієнтуватися:

– в обсязі та характері знань, умінь і компетентностей, які вони повинні будуть виявити під час атестації здобувачів;

– у структурі екзаменаційного білета та порядку виконання комплексного практичного завдання;

– у критеріях оцінювання;

– у літературі та нормативному матеріалі, за яким слід готуватися до атестації здобувачів;

– у методиці підготовки до атестації здобувачів та порядку її проведення.

Випускники повинні творчо підходити до засвоєння кожної теми, аналізувати різноманітні підходи до праворозуміння, формувати та обґрунтовувати своє бачення проблем правоохоронної діяльності. При цьому рекомендується звертати увагу на додаткові літературні джерела, як монографічні, так і періодичні видання, а також на актуальну судову практику.

У ході випробувань здобувач повинен продемонструвати:

– високий теоретичний рівень знань;

– уміння вільно орієнтуватися в категоріальному юридичному апараті;

– навички порівняльно-правового, комплексного і конкретного юридичного аналізу норм законодавства;

– уміння застосовувати знання у практичних, зокрема нестандартних, професійних ситуаціях;

– здатність приймати законні, пропорційні та обґрунтовані професійні рішення;

– дотримання засад професійної етики, верховенства права та поваги до прав людини.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Атестаційний екзамен спрямований на перевірку інтегральної компетентності – здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності та спосіб їх перевірки

Компетентність	Як перевіряється
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Аналіз складної правової ситуації, виокремлення юридично значущих обставин
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Розв'язання комплексного практичного завдання
ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	Порівняння правових підходів, використання наукових джерел та обґрунтування висновків
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Використання актуального законодавства та судової практики
ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Оцінювання дотримання принципів рівності та недискримінації, захисту прав окремих категорій осіб
ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	Дії в нестандартній ситуації, змодельованій у кейсі
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення	Вибір законного й пропорційного способу реагування та його обґрунтування
ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Пропозиції щодо вдосконалення законодавства та правоохоронної практики
ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Критична оцінка законності й ефективності прийнятого рішення

Матриця відповідності дисциплін програмним компетентностям і програмним результатам навчання

Дисципліна (код ОК за ОПП)	Зміст, на який робиться акцент	ЗК	СК	Програмні результати навчання
Актуальні проблеми кримінальн ого права (ОК 2)	Розвиток кримінального права; кримінальний закон та його тлумачення; кримінальне правопорушення; кримінальна відповідальність; інститути Загальної частини; кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності, проти правосуддя; практика Верховного Суду та ЄСПЛ	ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8	СК1, СК2, СК5, СК15	РН1, РН3, РН4, РН8, РН11, РН12, РН17, РН18
Сучасні проблеми кримінальн ого процесу (ОК 3)	Якість кримінального процесуального законодавства; реформа кримінального судочинства; повноваження правоохоронних органів і суду; досудове розслідування; судові рішення та підсудність; штучний інтелект і сучасні технології; міжнародне співробітництво; практика ЄСПЛ	ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК9	СК2, СК4, СК5, СК6, СК10, СК12	РН3, РН4, РН12, РН13, РН17, РН19
Актуальні питання кримінальн о-виконавчого права (ОК 4)	Суб'єкти та учасники кримінально-виконавчих правовідносин; правовий статус засуджених; виконання покарань, не пов'язаних і пов'язаних з позбавленням волі; засоби виправлення і ресоціалізації; звільнення від відбування покарання та постпенітенціарний супровід	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10	СК2, СК4, СК6, СК8, СК9, СК11, СК12, СК13, СК15	РН1, РН3, РН4, РН5, РН7, РН8, РН11, РН12, РН13, РН19

Дисципліна (код ОК за ОПП)	Зміст, на який робиться акцент	ЗК	СК	Програмні результати навчання
Міжнародний захист прав людини (ОК 8)	Природа та покоління прав людини; захист прав людини в ООН; європейська система захисту прав людини та ЄСПЛ; інші регіональні системи; окремі види прав людини; міжнародний захист окремих категорій осіб, зокрема ув'язнених	ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК10	СК2, СК3, СК5, СК7	РН1, РН4, РН8, РН9, РН11, РН12, РН13, РН14, РН15, РН16
Комплексне практичне завдання	Інтеграція змісту всіх чотирьох дисциплін: кваліфікація, процесуальне реагування, кримінально-виконавчі наслідки, відповідність міжнародним стандартам прав людини	Наведені вище для всіх дисциплін	Наведені вище для всіх дисциплін	Наведені вище для всіх дисциплін

Питання професійної етики, прав людини та законності охоплюються кожним дисциплінарним блоком.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Екзаменаційний білет складається з п'яти завдань:

– чотири теоретико-аналітичні питання – по одному з кожної дисципліни, винесеної на атестаційний екзамен;

– одне комплексне практичне завдання (кейс), що інтегрує зміст усіх чотирьох дисциплін.

Комплексне практичне завдання містить опис професійної ситуації (наприклад, події в установі виконання покарань), щодо якої здобувач має:

– надати кримінально-правову кваліфікацію події;

– визначити порядок процесуального реагування та повноваження уповноважених суб'єктів;

– визначити кримінально-виконавчі наслідки події, правовий статус засудженого та заходи забезпечення режиму і безпеки;

– оцінити відповідність дій посадових осіб міжнародним стандартам прав людини та практиці ЄСПЛ, визначити заходи захисту прав людини;

– обґрунтувати прийняте рішення з посиланням на норми національного законодавства, міжнародні стандарти та судову практику.

Розподіл балів за складовими екзаменаційного білета:

Складова екзаменаційного білета	Максимальна кількість балів
Актуальні проблеми кримінального права	15
Сучасні проблеми кримінального процесу	15
Актуальні питання кримінально-виконавчого права	15
Міжнародний захист прав людини	15
Комплексне практичне завдання	40
Разом	**100**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Розділ 1. Актуальні проблеми Загальної частини кримінального права

Тема 1. Сучасний стан та проблеми розвитку кримінального права України, як галузі публічного права

Поняття і зміст предмета регулювання кримінального права України. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного кримінального права. Відмежування методів кримінально-правового регулювання та методів діяльності правоохоронних та судових органів. Система сучасного кримінального права України. Зміст поділу кримінального права на Загальну та Особливу частину та його основні недоліки. Основні різновиди норм та наскрізні юридичні поняття (юридичні конструкції) Особливої частини КК. Поняття, види принципів сучасного кримінального права України та необхідність їх законодавчого встановлення. Особливості взаємодії кримінального права та суміжних галузей права.

Джерела та систематизація кримінального законодавства України. Сучасний стан кримінального законодавства та проблеми імплементації у нього європейських стандартів.

Напрями реформування кримінального законодавства України у сфері публічної відповідальності. Проєкт нового Кримінального кодексу України.

Тема 2. Кримінальний закон та питання його тлумачення

Поняття та специфічні риси закону про кримінальну відповідальність. Проблеми вдосконалення структури Кримінального кодексу України.

Основні підходи до визначення тлумачення кримінально-правових норм. Об'єкт і предмет тлумачення. Мета тлумачення кримінально-правових норм. З'ясування та роз'яснення як основні аспекти тлумачення норм кримінального законодавства. Принципи тлумачення.

Способи тлумачення (лінгвістичний, спеціально-юридичний, системний, логічний, історичний, функціональний, цільовий).

Види тлумачення. Тлумачення за обсягом. Результат тлумачення (буквальний (адекватний), обмежувальний, поширювальний).

Тлумачення за суб'єктом (офіційне й неофіційне). Індивідуальне (казуальне) тлумачення. Загальне (нормативне) тлумачення. Автентичне, делеговане, судове, відомче тлумачення. Доктринальне, компетентно-правове, компетентно-неправове та буденне тлумачення.

Особливості тлумачення положень кримінального закону з оціночними ознаками та банкетними диспозиціями.

Тема 3. Актуальні питання інституту кримінального правопорушення

Загальні підходи до вивчення кримінального правопорушення та визначення його поняття. Моністичний та бінарний підходи до визначення об'єктів кримінально-правового регулювання. Кримінальне правопорушення як один із об'єктів правового регулювання кримінального права. Взаємозалежність інститутів кримінального правопорушення та покарання.

Доктринальне та законодавче визначення кримінального правопорушення.

Види кримінальних правопорушень у кримінальному законодавстві зарубіжних країн. Поділ кримінальних правопорушень на проступки та злочини у кримінальному праві України.

Інститут кримінального проступку як новела у кримінальному законодавстві України. Поняття та ознаки кримінального проступку у доктрині та кримінальному законодавстві України. Кримінально-правові наслідки вчинення кримінального проступку.

Злочин як об'єкт кримінально-правового регулювання. Формальний, матеріальний та формально-матеріальний підходи до визначення поняття злочину. Ознаки злочину у

порівнянні з ознаками кримінального проступку. Класифікація злочинів у науці теорії кримінального права та кримінальному законодавстві України.

Теорія кримінального права та судова практика щодо змісту малозначності діяння. Відмінність кримінального правопорушення від інших видів правопорушень.

Склад кримінального правопорушення як елемент підстави кримінальної відповідальності та інститут кримінального права. Значення складу кримінального правопорушення для кримінально-правової кваліфікації. Структура складу кримінального правопорушення та характеристика його елементів. Види складів кримінального правопорушення та їх вплив на кримінально-правову кваліфікацію та призначення покарання.

Тема 4. Кримінальна відповідальність як сучасна проблема кримінального права України

Кримінально-правова політика як частина державної політики протидії злочинності і кримінальна відповідальність як захід кримінально-правового реагування на злочинність.

Категорія кримінальної відповідальності як основа для побудови всіх інститутів кримінального права. Питання вдосконалення інституту кримінальної відповідальності у доктрині кримінального права України.

Дискусійні питання розуміння сутності та поняття кримінальної відповідальності. Реалізація головних завдань кримінальної відповідальності через регулятивну, превентивну, каральну, відновлювальну та виховну функції. Критерії класифікації видів кримінальної відповідальності. Співвідношення кримінальної відповідальності і покарання.

Склад кримінального правопорушення як єдина, необхідна, законна та достатня підстава кримінальної відповідальності. Проблеми визначення підстав кримінальної відповідальності у зв'язку з поділом кримінальних правопорушень на кримінальні проступки та злочини.

Питання, пов'язані з покладенням на особу кримінальної відповідальності у цілому і деяких її заходів (покарання та ін.) зокрема.

Звільненням особи від кримінальної відповідальності повністю або частково. Заміна одних заходів кримінальної відповідальності іншими.

Проблеми кримінальної відповідальності за окремі види кримінальних правопорушень.

Тема 5. Актуальні проблеми окремих інститутів Загальної частини кримінального права

Стадії кримінального правопорушення. Розмежування закінченого та незакінченого кримінального правопорушення. Закінчене кримінальне правопорушення: поняття, види, значення для кваліфікації. Кваліфікація простого та ускладненого одиничного закінченого кримінального правопорушення. Незакінчене кримінальне правопорушення: поняття, види, значення для кваліфікації. Кваліфікація готування та замаху на кримінальне правопорушення.

Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, ознаки та значення для кримінально-правової кваліфікації. Проблемні питання класифікації видів співучасті у кримінальному правопорушенні. Кваліфікація діяння виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача та пособника. Кваліфікація кримінального правопорушення з урахуванням форм співучасті. Кваліфікація діянь співучасників при ексцесі співучасника. Кваліфікація кримінального правопорушення зі спеціальним суб'єктом, вчиненого у співучасті. Кваліфікація кримінального правопорушення за наявності добровільної відмови співучасника.

Множинність кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та значення множинності кримінальних правопорушень. Наукові та правозастосовні проблеми кваліфікації множинності кримінальних правопорушень та її відмежування від суміжних понять та інститутів. Одиничні кримінальні правопорушення як структурні елементи множинності. Види множинності кримінальних правопорушень. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.

Розділ 2. Актуальні проблеми Особливої частини кримінального права

Тема 6. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Поняття вбивства, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види вбивств.

«Просте» вбивство (ч. 1 ст. 115 КК) і питання його кваліфікації.

Проблеми кваліфікації вбивства за обтяжуючих обставин (ч. 2 ст. 115 КК).

Відмежування вбивства від умисного тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого (ч. 2 ст. 121 КК).

Особливості кваліфікації вбивств за пом'якшуючих обставин (статті 116-118 КК).

Кваліфікація вбивства у випадках конкуренції норм.

Вбивство через необережність (ст. 119 КК). Відмежування вбивства через необережність від невинуватого спричинення смерті (казусу).

Кваліфікація вбивства при помилці в особі потерпілого та при відхиленні дії (удару).

Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

Розмежування тілесних ушкоджень. Кваліфікація умисних тяжких тілесних ушкоджень. Особливості кваліфікації умисних тяжких тілесних ушкоджень, вчинених за пом'якшуючих обставин (привілейовані склади кримінальних правопорушень).

Умисні середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікація умисного легкого тілесного ушкодження.

Побої і мордування. Катування.

Кваліфікація спричинення тілесних ушкоджень з необережності.

Тема 7. Питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності

Об'єкт, предмет і система кримінальних правопорушень проти власності, загальні положення їх кваліфікації.

Кваліфікація ненасильницьких корисливих кримінальних правопорушень проти власності, пов'язаних з протиправним обертанням чужого майна на користь винного чи інших осіб (ст. 185, ч.1 ст. 190, ст. 191 КК).

Кваліфікація насильницьких корисливих кримінальних правопорушень проти власності, пов'язаних з протиправним обертанням чужого майна на користь винного чи інших осіб (ч. 2 ст. 186, ст. 187, ст. 189).

Кваліфікація корисливих кримінальних правопорушень, не пов'язаних з обертанням чужого майна на користь винного чи інших осіб (статті 188-1, 192, 193, 198 КК).

Кваліфікація некорисливих кримінальних правопорушень проти власності (статті 194, 194-1, 195, 196, 197 КК).

Тема 8. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти правосуддя

Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти правосуддя. Види кримінальних правопорушень проти правосуддя. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують належне виконання судових актів та заходів впливу, що ними призначені.

Невиконання судового рішення (ст. 382 КК). Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості (ст. 389-1 КК). Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (ст. 389 КК). Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі (ст. 390 КК). Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392 КК) та його відмежування від злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань (ст. 391 КК). Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393 КК). Втеча із спеціалізованого лікувального закладу (ст. 394 КК).

Рекомендована література:

Основна:

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред В.В.

Топчія; наук. ред. В. І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

2. Берзін П. С. Кримінальне право: Загальна частина: підручник у 3-х т. Т. 1. Загальні засади. Київ: Дакор, 2018. 404 с.

3. Брич Л. П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 712 с.

4. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 17: Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 1064 с.

5. Вереша Р. В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2022. 612 с.

6. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид. 9-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2023. 576 с.

7. Європейська конвенція з прав людини та кримінальне право: науково-практичний посібник / Буняк В. С. К.: Юрінком Інтер, 2020. 156 с.

8. Ємельянов В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про кримінальне правопорушення: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2018. 142 с.

9. Закони воєнного часу (аналітичне дослідження) / упорядники О. О. Кот, А. Б. Гриняк, Л. В. Красицька. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 208 с.

10. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Константа, 2017. 448 с.

11. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (дата оновлення: 03.09.2019) / База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 01.10.2023).

12. Контрольний текст проєкту нового Кримінального кодексу України. https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code (дата звернення: 14.11.2025).

13. Концепція реформування кримінального законодавства України. URL. https://newcriminalcode.org.ua/ concept (дата звернення: 01.10.2023).

14. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 584 с.

15. Кримінальне право України. Загальна частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, М. А. Рубащенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. – 8–ме вид., перероб. й допов. – Харків : Право, 2025. – 252 с.

16. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид. 11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.

17. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник /В.Я. Тацій,В.І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 768 с.

18. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с.

19. Кримінальне право України. Особлива частина: навч.-метод. посіб. / Л. Абакіна-Пілявська, К. Агапова, А. Берш та ін.; за заг. ред. Ю. Ю. Коломієць, О. В. Ободовського. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 228 с.

20. Тютюгін В. І. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубащенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 6–те вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2025. – 376 с.

21. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III / База даних «Законодавство України» (дата оновлення: 05.10.2023). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text (дата звернення: 05.11.2023).

22. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / за заг. ред.

д.ю.н. В. І. Шакуна. 5-е вид., перероб. Київ: Алерта, 2013. 316 с.

23. Навроцький В. О. Наскрізні кримінально-правові поняття: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 376 с.

24. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернєя. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

25. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2019. 1384 с.

26. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Злочини проти власності / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Дакор, 2017. 448 с.

27. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернєя. Київ: Норма права, 2022. 278 с.

28. Основи кваліфікації кримінальних правопорушень : навч. посіб. / М. І. Панов, С. О. Харитонов, О. О. Володіна та ін.; за ред. М. І. Панова та С. О. Харитонова. Київ: Норма права, 2023. 460 с.

29. Панов М. І. Кримінальне правопорушення та його види: лекція / М. І. Панов. Харків: Право, 2019. 52 с.

30. Постанови пленумів Верховного суду України та вищих спеціалізованих судів України в кримінальних та адміністративних провадженнях: офіц. текст / упоряд. С. А. Кузьмін, М. С. Кучеренко. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2015. 736 с.

31. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 3-тє вид.. допов. і перероб. Упорядник Вереша Р. В. Київ: Алерта, 2020. 294 с.

32. Постанови Пленуму Верховного суду в кримінальному судочинстві. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.

33. Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 524 с.

34. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

35. Проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / М. Г. Арманов, О. Э. Книженко, Н. М. Ярмиш та ін. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 392 с.

36. Сопілко І. М. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень: навч. посібник / І. М. Сопілко, С. Я. Лихова, О. П. Куліков. Тернопіль : Осадца Ю.В.., 2022. 188 с.

37. Тютюгін В. І. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубащенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2023. 352 с.

38. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Загальна частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубащенко; відп. ред. В. І. Тютюгін. 5-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2023. 242 с.

39. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Особлива частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубащенко; відп. ред. В. І. Тютюгін. 5-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2023. 188 с.

40. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків: Право, 2018. 368 с.

41. Хавронюк М. І. Кримінальні проступки: науково-практичний коментар статей Кримінального кодексу України. Київ: Дакор, 2022. 266 с.

Допоміжна:

1. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застовування : монографія / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, Л. М. Демидова та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, Л. М. Демидової. Харків: Право, 2017. 400 с.

2. Актуальні проблем и кримінального права: навч. посіб. / В. М. Попович, П. А. Трачук, А.В. Андрушко, С. В.Логін. К.: Юрінком Інтер, 2009. 256 с.

3. Актуальні проблеми кримінального права (пам'яті професора П. П. Михайленка) :

тези доп. V міжвуз. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 21 листоп. 2014 р.) / ред. кол.: В. В. Чернєй, М. В. Костицький С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2014. 184 с.

4. Актуальні проблеми кримінального права та кримінології у світлі реформування кримінальної юстиції: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (19 трав. 2016 р., м. Харків, Україна) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України; Ун-т Англія Раскін; Праз. ін-т дослідж. з питань безпеки (PSSI); Чес. кримінол. т-во; Харків. міськ. осередок гром. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права». Харків: ХНУВС, 2016. 192 с.

5. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Топчія; наук. ред. В. І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

6. Андрєєв А. В. Поняття та види кримінальної відповідальності // Політика в сфері боротьби зі злочинністю: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 1–2 березня 2013 р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. С. 165–168.

7. Антонюк Н. О. Концепції розуміння кримінальної відповідальності. Часопис Київ. ун-ту права. 2019. № 2. С. 170-174.

8. Баулін Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія. Київ: Атіка, 2004. 296 с.

9. Брайнін Я. М. Основні питання загального вчення про склад злочину. Київ, 1964. 189 с.

10. Бринзанська О. В. Правосуддя як об'єкт злочинів, що посягають на діяльність установ кримінально-виконавчої системи. *Держава і право. Юридичні і політичні н*ауки. 2007. Вип. 5. С. 506-512.

11. Брич Л. П. Закономірності відмежування складів злочинів від складів адміністративних правопорушень за законодавством України // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XII регіональної науково-практичної конференції. 9-10 лютого 2006 р. Львів: Юридичний факультет ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. С. 326-329.

12. Бурдін В. М. Окремі проблеми злочинів проти правосуддя за КК України. *Життя і право*. 2004. № 2. С. 74-77.

13. Буряк О. О. Б91 Колабораційна діяльність: загальні засади кримінально-правової кваліфікації : практич. порадник / О. О. Буряк, О. І. Букрєєв, Д. О. Олєйніков, М. В. Членов / за заг. ред. засл. юриста України А. З. Швеця. Харків: Право, 2022. 98 с.

14. Вереша Р. В. Вчення про суб'єктивну сторону злочину: монографія. Київ: Алерта, 2018. 1106 с.

15. Вечерова Є. М. Нормативність кримінального права: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Право, 2019. 460 с.

16. Газдайка-Василишин І. Б. Некорисливі злочини проти власності: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 212 с.

17. Голомша М. Об'єкти складу злочину: «Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти». *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2004. Випуск 39. С. 468-475.

18. Горох О. П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування: монографія / О. П. Горох; наук. ред. А. А. Музика. Харків: Право, 2019. 76 с.

19. Горох О. П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування: монографія / О. П. Горох; наук. ред. А. А. Музика. Харків: Право, 2019. 76 с.

20. Грищук В. К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: монографія. 2-ге вид., перерообл. і доповн. Хмельницький: Хмельн. ун-т управління і права, 2013. 768 с.

21. Грищук В.К. Питання розуміння поняття кримінальної відповідальності в доктрині кримінального права // Теоретичні та прикладні проблеми сучасного кримінального права: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції (м. Луганськ, 19–20 квітня 2012 р.) / упорядн.: Є. О. Письменський, Ю. Г. Старовойтова; Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС імені Е.О. Дідоренка, 2012. С. 129–132.

22. Джуган М. П. Класифікація злочинів проти правосуддя. *Вісн. Одеського ін- ту внутр. справ. 2004. № 1. С. 83-86.*

23. Дорохіна Ю. А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.

24. Єпринцев П. С. Організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання : монографія. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 560 с.

25. Зінченко І. О. Кваліфікація злочинів при їх множинності та конкуренції кримінально-правових норм: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 114 с.

26. Зінченко І. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи: навч. посіб. / І. О. Зінченко, О. О. Володіна ; за заг. ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2019. 248 с.

27. Злочини проти правосуддя: навч. посібн. / за заг. ред. В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. Харків: Юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 2011. 160 с.

28. Іван Богатирьов, Андрій Савченко. Кримінальна відповідальність як сучасна проблема кримінального права України. *Кримінальне право*. 2016. № 2. С. 133-137.

29. Катеринчук К. В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.

30. Козак О.С. Ефективність звільнення від кримінальної відповідальності в Україні: монографія / за ред. О.М. Бандурки. Київ: Освіта України, 2009. 204 с.

31. Концептуальні засади нової редакції Кримінального кодексу України: матеріали міжнар. наук. конф., м. Харків, 17–19 жовт. 2019 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), А. П. Гетьман, Ю. В. Баулін та ін. Харків: Право, 2019. 500 с

32. Корнякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-правова політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.

33. Кримінальна відповідальність за невиконання рішення суду у кримінальному провадженні: моногр. / В. В. Шаблистий, О. В. Чорна; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Шаблистого. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.

34. Кримінальне право в умовах глобалізації суспільних проце- сів: традиції та новації : матеріали міжнар. наук.практ. круглого столу, м. Харків, 15 трав. 2020 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), Л. М. Демидова (заст. голов. ред.), А. П. Гетьман та ін. Харків: Право, 2020. 776 с.

35. Куц В. М. Теорія кримінальної відповідальності: навч. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2012. 300 с.

36. Куц В. М. Проблеми кримінальної відповідальності: навч. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2013. 321 с.

37. Меркулова В. О., Гритенко О. А. Теоретико-методологічні проблеми кримінального права та законодавства : навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2022. 240 с.

38. Мірошниченко Н. М. Щодо визначення поняття «кримінальне правопорушення». *Право і суспільство*. 2015. № 6. Частина 2. С. 153-157.

39. Микитчик О.В. Філософія злочину: монографія. КИЇВ: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006. 188 с.

40. Митрофанов І. І. Вчення про механізм реалізації кримінальної відповідальності: монографія. Кременчук: Вид. ПП Щербатих О.В., 2012. 448 с

41. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.

42. Новітні кримінально-правові дослідження – 2021 : Альманах наукових праць / за ред. проф. Є. Л. Стрельцова, проф. О. В. Козаченка, PhD О. М. Мусиченко. Миколаїв: МІП НУ ОЮА, 2021. 262 с.

43. Орел Ю. В. Кримінальна відповідальність за злісну непокору вимогам адміністрації виправної установи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпропетровськ, 2008. 20 с.

44. Орлов Ю. В. Злочинність і протидія їй в умовах війни: кримінально-правовий та кримінологічний виміри : монографія ; Кримінол. асоц. України. Харків : Право, 2023. 252 с.

45. Осадчий В. І. Злочини проти правосуддя: монографія. Київ: Маслаков, 2018. 200 с.

46. Панов М. І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція. Харків: Право, 2016. 104 с.

47. Панов М. І. Кримінальна відповідальність та її підстава. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2010. № 4. С. 45–5

48. Панов М. І. Понятійний апарат кримінального права та його наукове і практичне значення: наук. ст. / М. І. Панов. Харків: Право, 2018. 48 с.

49. Романюк Б. В. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності в Україні: умови, порядок та перспективи розвитку цього субінституту / Б. В. Романюк, О. Ф. Бантишев. Київ: Крок, 2019. 342 с.

50. Рябчинська О. П. Значення складу злочину для кримінально-правової кваліфікації. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. Число 1. С. 264-266.

51. Савченко А. В. Склад злочину: проблеми визначення конструктивних елементів та ознак. *Вісник академії прокуратури України*. 2009. № 1. С. 261-263.

52. Сердюк П. П. Теоретичні й методологічні проблеми сучасного кримінального права: монографія. Запоріжжя: Акцент Інвест –Трейд, 2012. 800 с.

53. Сухонос В. В. Склад злочину: закон, теорія та практика: монографія / В. В. Сухонос, В. В. Сухонос (мол.). Суми: Університетська книга, 2018. 200 с.

54. Теорія кримінального переслідування : монографія / В. А. Гринчак, І. Я. Заяць, В. І. Петлюк, Г. М. Федущак-Паславська. Харків : Право, 2019. 208 с.

55. Тімофеєва Л. Ю. Гуманістична парадигма: досвід, виклики та перспективи кримінального права: монографія. Харків: право, 2020. 280 с.

56. Тростюк З. А. Понятійний апарат Особливої частини кримінального кодексу України: монографія. Київ: Атіка, 2003. 144 с.

57. Триньова Я. О. Теоретичні засади та практика реалізації принципів біоетики в кримінальному праві України: дис. … докт. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2021. 545 с.

58. Ус О. В. Кваліфікація злочинів з урахуванням форм співучасті: аналіз постанов Пленуму Верховного Суду України. Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія «Юридичні науки». 2014. Вип. 2, Т. 4. С. 56-61.

59. Ус О. В. Правила кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті. Вісн. Нац. акад. прав. наук України: зб. наук. пр. Харків: Право. 2014. № 1 (76). С. 149-159.

60. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні правові проблем: монографія. Київ: Атіка, 2005. 332 с.

61. Фундаментальні проблеми кримінальної відповідальності: матеріали наук. полілогу, м. Харків, 7 верес. 2018 р. / упоряд.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко. Харків: Право, 2018. 208 с.

62. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав Континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: монографія. Київ: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

63. Хавронюк М.І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації: монографія. Київ: Істина, 2005. 264 с.

64. Шаблистий В.В., Ткаченко А.В. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань: монографія. за заг. ред. д.ю.н., доц. В.В. Шаблистого. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. 152 с.

65. Шевчук А. В. Стадії вчинення злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2002. 20 с.

66. Ященко А.М. Застосування заходів кримінально-правового характеру: монографія. Харків: Ніка Нова, 2014. 388 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: http://www.kmu.gov.ua

2. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: http://www.informjust.kiev.ua/

3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: http://www.president.gov.ua/

4. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws.

5. Офіційний веб-портал судової влади України. URL: http://court.gov.ua/

6. Офіційний сайт «Вісника академії правових наук України. URL: http://visnyk.kh.ua/en

7. Офіційний сайт «Вісника асоціації кримінального права України». URL: http://nauka.nlu.edu.ua/?p=600

8. Офіційний сайт «Вісника Кримінологічної асоціації України». URL: http://www.visnikkau.org/

9. Офіційний сайт Академії правових наук України. URL: http://www.aprnu.kharkiv.org/

10. Офіційний сайт генеральної прокуратури України. URL: http://www.gp.gov.ua/

11. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України. URL: http://ivpz.org/

12. Офіційний сайт Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого URL: http://nlu.edu.ua/

13. Офіційний сайт Національної академії внутрішніх справ. URL: https://www.naiau.kiev.ua/

14. Офіційний сайт юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: https://www.law.univ.kiev.ua/ua/

15. Право України. URL: http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna

16. Правовий експерт. URL: http://lawexpert.com.ua

17. Український юридичний портал. URL: http://www.zakoni.com.ua

18. Український юрист. URL: http://ukrjurist.com

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 1. Розвиток та якість кримінального процесуального законодавства. Інформаційний тиск та культура кримінального судочинства.

Законодавчий процес у галузі кримінального та кримінального процесуального права. Право законодавчої ініціативи, суб'єкти та процедура внесення на розгляд та прийняття законів. Зареєстровані законопроєкти у Верховної Ради України у галузі кримінального процесуального права та стан їх розгляду. Поняття «якісного» закону, міжнародні вимоги до якості законів (практика ЄСПЛ) та основні параметри якісного закону. Імплементація рішень ЄСПЛ у кримінальне процесуальне законодавство України.

Інформаційний тиск, його форми, суб'єкти та наслідки.

Взаємовідносини ЗМІ з судовими та правоохоронними органами. Засада публічності в діяльності правоохоронних та судових органів. Свобода слова та незалежність суду. Поняття культури судочинства. Засада поваги до людської гідності. Відкритість та комунікабельність в органах судової влади.

Тема 2. Актуальні питання реформи кримінального судочинства.

Реформа судоустрою, прокуратури та правоохоронних органів - шлях до євроінтеграції. Відновлення довіри до кримінальної юстиції. Модернізація кримінальної судочинства: досудового розслідування, судового розгляду і перегляду, пробації та проблеми позбавлення волі. Кадрова реформа у кримінальній юстиції. Проблеми доступу до правосуддя та розгляду справ у розумні строки.

Тема 3. Компетенції та повноваження правоохоронних органів і судових інстанції.

Компетенції правоохоронних органів в галузі кримінальної юстиції. Органи дізнання та слідства: порядок формування, компетенції, проблеми. Компетенції слідчих підрозділів у боротьбі з кіберзлочинністю, корупцією та організованої злочинністю: проблеми підслідності кримінальних проваджень. Спеціалізація у судах, проблеми підсудності деяких категорій кримінальних проваджень. Компетенції Спеціалізованої антикорупційної прокуратурі (САП), Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) та Вищого антикорупційного суду України (ВАКС): ефективність та проблеми.

Тема 4. Проблемні питання досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Сучасне поняття кримінальних правопорушень. Проблеми реєстрації кримінальних правопорушень. Кримінальні проступки і злочини: відмінності, проблеми класифікації. Підрозділи дізнання та слідства у правоохоронних органах. Процесуальні повноваження дізнавача та слідчого. Проблеми застосування запобіжних заходів. Проведення окремих слідчих (розшукових) дій: прогалини законодавства та правозастосовна практика. Негласні слідчі (розшукові) дії - міжнародні стандарти, ефективність, шляхи удосконалення.

Фіксація кримінального провадження и застосування нових технологій. Доктрина визнання доказів недопустимими: існуюча практика у правових системах, національна судова практика. Поняття «плодів отруєного дерева» та можливості застосування в національної судової практиці. Право ознайомлення з матеріалами провадження. Значення строків для кримінального провадження. Підготовче судове засідання. Роль досудової пробації під час призначення покарання. Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних проваджень.

Тема 5. Судові рішення та єдність судової практики. Підсудність (предметна, інстанційна, персональна, за зв'язком проваджень) кримінальних проваджень у судових інстанціях

Вимоги до структури судових рішень та особливості їх складання. Види судових рішень. Обставини, які враховуються під час ухвалення судових рішень. Преюдиціальність судових рішень. Єдність судової практики - запорука довіри до судової влади та панування верховенства права. Роль правових позицій Верховного Суду у формуванні єдиної судової

практики. Умови і правові підстави для відхилення від судових пропозицій. Роль спеціалізації судів для визначення підсудності. Наслідки порушення підсудності у судах. Предметна та інстанційна підсудність кримінальних проваджень. Підсудність окремих кримінальних проваджень. Проблеми оскарження судових рішень. Значення інституту конституційної скарги для формування та єдності судової практики.

Тема 6. Використання штучного інтелекту і сучасних науково-інформаційних технологій під час розкриття, розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень та їх превенції.

Поняття штучного інтелекту, стан його розвитку в сучасних умовах. Правове регулювання, створення, використання програм та обладнання штучного інтелекту. Міжнародні стандарти використання штучного інтелекту у праві. Тенденції та приклади використання штучного інтелекту у праві. Відмінності штучного інтелекту від людської свідомості. Проблеми процесуалізації штучного інтелекту у кримінальному провадженні. Практичний досвід та ефективність використання під час досудового розслідування штучного інтелекту у кримінальних процесах іноземних держав. Превентивна роль штучного інтелекту у кримінальної юстиції. Поняття електронного суду, значення електронного документообігу і формування матеріалів кримінального провадження в єдиній системі документообігу. Перспективи заміни та проблеми використання програм штучного інтелекту в якості судді. Цифровізація та чіпування людини: перспективи та реалії.

Тема 7. Проблеми міжнародного співробітництва під час кримінального провадження у сучасних умовах.

Сучасні тенденції міжнародних відносин. Вплив глобалізації та відкритість кордонів на стан правовідносин та злочинності. Засади та законодавче регулювання міжнародного співробітництва. Умови надання та отримання міжнародної правової допомоги. Специфіка проведення окремих процесуальних дій під час міжнародного співробітництва. Проблеми спільних слідчих груп. Проблеми, які виникають під час екстрадиції. Проблеми екстрадиції під час пандемії та воєнних конфліктів. Особливості провадження під час перейняття кримінальних проваджень. Проблеми визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.

Тема 8. Актуальність застосування прецедентної практики Європейського Суду з прав людини, інших міжнародних судів у кримінальному провадженні.

Місто та роль Європейського Суду з прав людини у забезпечені прав та свобод людини. Порядок формування та процесуальна діяльність ЄСПЛ. Прецеденті рішення ЄСПЛ та його місце у національному законодавстві. Шляхи імплементації рішень ЄСПЛ у кримінальне і кримінальне процесуальне законодавство держави. Проблеми застосування умовно-дострокового звільнення довічно засуджених осіб у рішеннях ЄСПЛ (справа Петухова-2 проти України). Поняття Римського Статуту та роль Міжнародного кримінального суду у боротьбі зі злочинами.

Рекомендована література:

Основна:

Національне законодавство:

1. Конституція України, прийнята 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341–III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651–VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076–VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text.

5. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460–VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text.

6. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 р. № 1150–IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text.

7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477–IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text.

8. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794–VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text.

9. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р. № 3781–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text.

10. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03.04.2003 р. № 661–IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15#Text.

11. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text.

12. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. № 3262–IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text.

13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851–IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text.

14. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. № 3782–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text.

15. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94–ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text.

16. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text.

17. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698–VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text.

18. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580–VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text.

19. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2135-12#Text.

20. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. № 266/94–ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text.

21. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697–VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text.

22. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text.

23. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674–VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text.

24. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038–XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text.

25. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402–VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text.

Відомчі підзаконні нормативно-правові акти:

1. Про взаємодію Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України в питанні розшуку осіб: Наказ Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України від 03.05.2012 р. № 169/391. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0804-12#Text.

2. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю: Наказ Служби безпеки України від 23.12.2020 р. № 383. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#Text.

3. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: Наказ Державної судової адміністрації України від 20.08.2019 р. № 814. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#Text.

4. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14.04.2016 р. № 296. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16#Text.

5. Про затвердження Інструкції з організації обліку, руху та зберігання кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Державного бюро розслідувань: Наказ Державного бюро розслідувань від 05.02.2024 р. № 56. URL: https://dbr.gov.ua/assets/files/zvit/instrukciya-n-56.pdf.

6. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 р. № 357. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text.

7. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.03.2020 р. № 257. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20#n13.

8. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text.

9. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 17.08.2020 р. № 613/380/93/228/414/510/2801/5. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text.

10. Про затвердження Положення про автоматизовану систему документообігу суду: Рішення Ради суддів України від 02.04.2015 р. № 25. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025414-15#Text.

11. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: Наказ Генерального прокурора від 30.06.2020 р. № 298. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text.

12. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.05.2020 р. № 405. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text.

13. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: Рішення Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 р. № 1200/0/15–18. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18#n1275.

14. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 р. № 100. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text.

15. Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України: Наказ Генерального прокурора, Міністерства внутрішніх справ України від 22.11.2021 р. № 371/846. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0371905-21#Text.

16. Про затвердження Порядку надання Державній прикордонній службі та виконання нею доручень уповноважених державних органів щодо осіб, які перетинають державний кордон, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2013 р. № 280. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2013-%D0%BF#Text.

17. Про затвердження Порядку обміну процесуальними документами та іншими даними між інформаційно-комунікаційною системою «Єдиний реєстр досудових розслідувань» та центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду: Наказ Офісу Генерального прокурора, Державної судової адміністрації України від 24.10.2024 р. № 249/448. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v249_750-24#n6.

18. Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу: Наказ Генерального прокурора від 17.03.2021 р. № 69. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069905-21#Text.

19. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора від 30.09.2021 р. № 309. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text.

20. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 р. № 570. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text.

Підручники:

1. Аленін Ю. П., Торбас О. О., Цуцкіридзе М. С. та ін. Кримінальний процес України: підручник. Одеса: Юридика, 2023. 1104 с.

2. Багрій М. В., Бобечко Н. Р., Нор В. Т. та ін. Кримінальний процес України: академічний курс у 3 т. Т. 1: Загальна частина. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 912 с

3. Банах С. В., Рогатинська Н. З., Сарахман А. М. Кримінальний процес: підручник. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2016. 264 с.

4. Басиста І. В., Благута Р. І., Гловюк І. В. та ін. Кримінальний процес: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. Ч. 1. 492 с.

5. Басиста І. В., Благута Р. І., Гловюк І. В. та ін. Кримінальний процес: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. Ч. 2. 260 с.

6. Басиста І. В., Благута Р. І., Гловюк І. В. та ін. Кримінальний процес: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2023. Ч. 3. 316 с.

7. Благута Р. І., Гуцуляк Ю. В., Дуфенюк О. М. та ін. Кримінальний процес: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 1. 532 с.

8. Благута Р. І., Гуцуляк Ю. В., Дуфенюк О. М. та ін. Кримінальний процес: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 2. 616 с.

9. Волобуєва О. О., Лобойко Л. М., Лоскутов Т. О. та ін. Кримінальний процес України: Загальна частина: підручник. Київ: ВД «Дакор», 2015. 172 с.

10. Грошевий Ю. М., Капліна О. В., Тацій В. Я. та ін. Кримінальний процес: підручник. Харків: Право, 2013. 824 с.

11. Капліна О. В., Трофименко В. М., Шило О. Г. та ін. Кримінальний процес: підручник. Харків: Право, 2019. 584 с.

12. Кобзар О. Ф., Рогальська В. В., Солдатенко О. А. та ін. Кримінальний процес: підручник. У 2-х частинах. Ч. 1. Дніпро: ДДУВС; Ліра ЛТД, 2017. 337 с.

13. Кобзар О. Ф., Рогальська В. В., Солдатенко О. А. та ін. Кримінальний процес: підручник. У 2-х частинах. Ч. 2. Дніпро: ДДУВС; Ліра ЛТД, 2017. 216 с.

14. Коваленко В. В., Письменний Д. П., Удалова Л. Д. та ін. Кримінальний процес: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 544 с.

15. Лобойко Л. М. Кримінальний процес: підручник. Київ: Істина, 2014. 432 с.

16. Письменний Д. П., Рожнова В. В., Удалова Л. Д. та ін. Кримінальний процес: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.

17. Рогальська В. В., Солдатенко О. А., Федченко В. М. та ін. Кримінальний процес: підручник. У 2-х частинах. Ч. 1 «Досудове провадження». Дніпро: ДДУВС, 2022. 544 с.

18. Рогальська В. В., Солдатенко О. А., Федченко В. М. та ін. Кримінальний процес: підручник. У 2-х частинах. Ч. 2 «Судове провадження». Дніпро: ДДУВС, 2023. 292 с.

19. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. 9-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2021. 458 с.

20. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. 9-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2021. 438 с.

21. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: підручник. 10-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2023. 698 с.

22. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: підручник. 11-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2026. 674 с.

Науково-практичні коментарі:

1. Аленін Ю. П., Аркуша Л. І., Торбас О. О. та ін. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.

2. Андрєєв Р. Г., Блажівський Є. М., Гошовський М. І. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів: науково-практичний посібник. Київ: Алерта, 2012. 736 с.

3. Бандурка О. М., Блажівський Є. М., Тацій В. Я. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 1. Харків: Право, 2013. 768 с.

4. Бандурка О. М., Блажівський Є. М., Тацій В. Я. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 2. Харків: Право, 2013. 664 с.

5. Банчук О. А., Куйбіда Р. О., Хавронюк М. І. та ін. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України. Харків: Фактор, 2013. 1072 с.

6. Васильчук Я. О., Гарбовський Л. А., Григоренко А. В. та ін. Науково-практичний коментар Кримінально-процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 640 с.

7. Гончаренко В. Г., Нор В. Т., Шумило М. Є. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Київ: Юстиніан, 2012. 1224 с.

8. Дрозд О. Ю., Стратонов В. М., Топчій В. В. та ін. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Київ: ВД «Професіонал», 2024. 1336 с.

9. Захарченко В. Ю., Ківалов С. В., Міщенко С. М. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Харків: Одіссей, 2013. 1104 с.

10. Тертишник В. М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Видання 22-ге, доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2025. 1096 с.

11. Тертишник В. М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 23-тє, доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2026. 1108 с.

12. Удалова Л. Д., Чернєй В. В., Чернявський С. С. та ін. Науково-практичний коментар Кримінально-процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 994 с.

Додаткова:

Посібники:

1. Албул С. В., Деревянкін С. Л., Поліщук О. В. Кримінальний процес України: навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2015. 476 с.

2. Аленін Ю. П., Аркуша Л. І., Гловюк І. В. та ін. Кримінальний процес: навчальний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с.

3. Ахтирська Н. М., Кучинська О. П., Циганюк Ю. В. та ін. Кримінальний процес України: навчальний посібник. 3-тє вид., доповн. і перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 652 с.

4. Банчук О. А., Лобойко Л. М. Кримінальний процес: навчальний посібник. Київ: Ваіте, 2014. 280 с.

5. Басай В. Д., Савченко В. А., Садова Т. В. Кримінальний процес України, Республіки Польщі та ФРН: порівняльний аналіз: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2015. 480 с.

6. Басиста І. В., Благута Р. І., Коміссарчук Ю. А. Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 432 с.

7. Благута Р. І., Гуцуляк Ю. В., Дуфенюк О. М. та ін. Кримінальне процесуальне право України: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 774 с.

8. Благута Р. І., Коміссарчук Ю. А., Татарин І. І. та ін. Кримінальний процес (досудове розслідування): альбом схем: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2023. 208 с.

9. Блажівський Є. М., Власова Г. П., Туркот М. С. та ін. Актуальні питання кримінального процесу України: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 304 с.

10. Бодунова О. М., Омельчук Л. В., Цимбал П. В. та ін. Кримінальний процес (у схемах і таблицях) / Criminal process (in diagrams and tables): навчальний посібник. Ірпінь: ДПУ, 2024. 232 с.

11. Брездень В. І. Кримінальне процесуальне право: навчальний посібник. Львів: ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького, 2024. 234 с.

12. Волобуєв А. Ф., Д'яковський Г. Л., Шаблистий В. В. та ін. Навчальний посібник для підготовки до державного екзамену з дисциплін «Кримінальний процес», «Криміналістика». Дніпро: ДДУВС, 2024. 332 с.

13. Гаркуша А. Г., Рогальська В. В., Цуцкіридзе М. С. та ін. Дізнання в Національній поліції: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС; Київ: ТОВ «7БЦ», 2022. 316 с.

14. Гончаренко В. Г., Гора І. В., Колесник В. А. та ін. Кримінальне процесуальне право України: навчальний посібник. Київ: Юстиніан, 2014. 576 с.

15. Гумін О. М., Канцір В. С., Ортинський В. Л. та ін. Кримінальний процес України: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2020. 444 с.

16. Дударець Р. М., Рогальська В. В., Цуцкіридзе М. С. та ін. Здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень Національною поліцією України: актуальне законодавство, судова практика та інформаційні матеріали. Київ: ТОВ «7БЦ», 2021. 682 с.

17. Дударець Р. М., Цуцкіридзе М. С., Чернявський С. С. та ін. Досудове розслідування кримінальних проступків: методичні рекомендації. Київ: НАВС, 2019. 160 с.

18. Євенко Д. В., Шульга А. О. Кримінальний процес (загальна частина): навчальний посібник Київ: Алерта, 2023. 146 с.

19. Іванов І. С., Кучинська О. П., Циганюк Ю. В. та ін. Кримінальний процес України: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 448 с.

20. Канцір В. С., Олашин М. М., Ортинський В. Л. та ін. Кримінальний процес України: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 356 с.

21. Капліна О. В., Туманянц А. Р., Шило О. Г. та ін. Кримінальний процес: навчальний посібник для підготовки до іспиту. 3-тє вид., змін. і доповн. Харків: Право, 2022. 296 с.

22. Климчук М. П., Степанов О. С., Хабло О. Ю. та ін. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Особлива частина). Київ: НАВС, 2012. 200 с.

23. Конюшенко Я. Ю., Рожнова В. В., Савицький Д. О. та ін. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Загальна частина). Київ: НАВС, 2012. 280 с.

24. Ланцедова Ю. О. Курс лекцій з кримінального процесуального права України: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с.

25. Мельник С. М., Молдован А. В. Кримінальний процес України: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 368 с.

26. Молдован А. В., Савченко В. А., Садова Т. В. Кримінальний процес: Україна, ФРН, США: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2013. 336 с.

27. Письменний Д. П., Рожнова В. В., Удалова Л. Д. та ін. Кримінальний процес. Загальна частина (альбом схем): навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 144 с.

28. Письменний Д. П., Рожнова В. В., Удалова Л. Д. та ін. Кримінальний процес. Особлива частина (альбом схем): навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 224 с.

29. Письменний Д. П., Рожнова В. В., Удалова Л. Д. та ін. Кримінальний процес: альбом схем (загальна та особлива частини): навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 406 с.

30. Пчеліна О. В., Романюк В. В., Фоміна Т. Г. та ін. Основи кримінального процесу: навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2023. 132 с.

31. Пчеліна О. В., Фоміна Т. Г., Юхно О. О. та ін. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях: навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2021. 300 с.

32. Рожнова В. В., Савицький Д. О., Удалова Л. Д. та ін. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навчальний посібник. Вид. 5-те, перероб. і доповн. Київ: НАВС, 2020. 497 с.

33. Татарин І. І., Хитра А. Я. Кримінальний процес (загальна частина): альбом схем: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 268 с.

Узагальнення судової практики:

Національна судова практика:

1. Алфьоров С. М., Примаченко В. Ф., Шаблистий В. В. та ін. Збірник нормативно-правових актів Верховного Суду України (у кримінальних справах). Дніпропетровськ: ДДУВС, 2013. 324 с.

2. Антонюк Н. О., Кравченко С. І. Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік. Київ: Алерта, 2019. 342 с.

3. Антонюк Н. О., Новаковська І. Ю. Правові висновки Об'єднаної та Великої палат у кримінальній юрисдикції. Київ: Алерта, 2024. 212 с.

4. Вапнярчук В. В. Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України (1972–2010). Харків: Видавець ФОП Вапнярчук Н. М., 2010. 856 с.

5. Вереша Р. В., Карпунцов В. В. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 8-ме вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2025. 370 с.

6. Денисов С. Ф. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. Запоріжжя: КПУ, 2010. 118 с.

7. Денисов С. Ф. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. Чернігів: Академія ДПтС, 2018. 380 с.

8. Журавльов Д. В., Колб О. Г., Чижмарь К. І. та ін. Правові висновки Верховного суду у кримінальному судочинстві після реформи правосуддя. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 512 с.

9. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду (актуальна судова практика) за 2021 рік. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 01.01.2021 по 31.12.2021 / Упоряд.: правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. 82 с.

10. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2020 рік / Упоряд.: правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 56 с.

11. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за 2022 рік. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 01.01.2022 по 31.12.2022 / Упоряд.: правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2023. 96 с.

12. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за 2023 рік / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного кримінального суду департаменту аналітичної та правової роботи. Київ, 2024. 106 с.

13. Снігар М. І., Столітній А. В., Туркот М. С. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ: науково-практичний посібник. Видання 3-е, доповн. і перероб. Київ: Норма права, 2024. 1412 с.

14. Сташис В. В., Тютюгін В. І. Практика судів України з кримінальних справ (2001–2005). Київ: Юрінком Інтер, 2005. 464 с.

15. Сташис В. В., Тютюгін В. І. Практика судів України з кримінальних справ (2006–2008). Київ: Юрінком Інтер, 2008. 880 с.

16. Столітній А. В., Туркот М. С., Шмаленя С. В. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України. Окремі думки суддів. Постатейні матеріали: науково-практичний посібник. Київ: Норма права, 2024. 1464 с.

17. Ткачук О. М. Збірник постанов пленуму, інформаційних листів, узагальнень і роз'яснень ВСУ та ВССУ з кримінальних справ (1973–2017 роки). Харків: Право, 2018. 616 с.

18. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2018 року). Харків: Право, 2019. 252 с.

19. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2019 року). Харків: Право, 2020. 284 с.

20. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2020 року). Харків: Право, 2021. 378 с.

21. Ткачук О. М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2021 року). Харків: Право, 2022. 432 с.

22. Тютюгін В. І. Практика судів України з кримінальних справ (2009–2011). Харків: Одіссей, 2012. 504 с.

23. Тютюгін В. І. Практика судів України з кримінальних справ (2012–2013). Харків: Право, 2014. 704 с.

24. Тютюгін В. І. Практика судів України з кримінальних справ (2014–2015). Харків: Право, 2016. 800 с.

Практика Європейського суду з прав людини:

1. Авраменко О. В., Хитра А. Я., Шехавцов Р. М. Практика Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні. Збірник рішень. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 358 с.

2. Бакумов О. С., Батиргареєва В. С., Соколенко М. О. та ін. Практика Європейського суду з прав людини щодо України. Т. 1. Збірник рішень у справах про заборону катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). Харків: Право, 2020. 982 с.

3. Бакумов О. С., Батиргареєва В. С., Соколенко М. О. та ін. Практика Європейського суду з прав людини щодо України. Т. 2. Збірник рішень у справах про право на мирне

володіння майном (стаття 1 Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). Харків: Право, 2020. 254 с.

4. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини: в двох томах / уклад.: Ю. Зайцев, О. Павліченко. Київ: Фенікс, 2005. Т. 1. 688 с.

5. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини: в двох томах / уклад.: Ю. Зайцев, О. Павліченко. Київ: Фенікс, 2006. Т. 2. 688 с.

6. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2006 / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2008. 496 с.

7. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2007 / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2010. 388 с.

8. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2008 / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2011. 512 с.

9. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2009 / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2014. 580 с.

10. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2010. Частина друга / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2015. 380 с.

11. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2011. Частина друга / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2017. 404 с.

12. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2012. Частина друга / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2017. 364 с.

13. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2013 / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2018. 600 с.

14. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2014 / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2018. 564 с.

15. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2015. Частина друга / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2018. 540 с.

16. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини щодо України – 2016. Частина друга / упоряд.: Б. Є. Захаров. Харків: Права людини, 2020. 516 с.

17. Зведений огляд рішень Європейського суду з прав людини (2022 рік). Рішення за період із 01.01.2022 по 31.12.2022 / Відпов. за вип.: Р. Бабанли, Д. Мордас, О. Тарасенко. Київ. 2023. 11 с.

18. Зведений огляд рішень Європейського суду з прав людини (2023 рік) / Відпов. за вип.: Р. Бабанли, Д. Мордас, О. Тарасенко. Київ, 2024. 16 с.

19. Огляд практики Європейського суду з прав людини за 2019 рік / уклад.: Т. Анцупова, Р. Бабанли, О. Дроздов та ін. Київ, 2019. 85 с.

20. Огляд рішень Європейського суду з прав людини (2020 рік). Рішення за період із 01.01.2020 по 24.12.2020 / Відпов. за вип.: Р. Бабанли, Д. Мордас, О. Тарасенко. Київ, 2021. 96 с.

21. Огляд рішень Європейського суду з прав людини (2021 рік). Рішення за період із 01.01.2021 по 21.12.2021 / Відпов. за вип.: Р. Бабанли, Д. Мордас, О. Тарасенко. Київ, 2022. 13 с.

22. Сапін О. В., Столітній А. В., Туркот М. С. та ін. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини: науково-практичний посібник. Третє видання. Київ: Норма права, 2021. 1102 с.

Практикуми:

1. Боровик А. В., Озерський І. В. Кримінальний процес України: практикум. Київ: Копі-Центр, 2016. 99 с.

2. Гринюк В. О., Погорецький М. А., Татаров О. Ю. та ін. Практикум з кримінального процесу України. 2-ге вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2018. 232 с.

3. Кобзар О. Ф., Рогальська В. В., Сліпченко В. І. та ін. Практикум зі складання процесуальних документів. 2-е вид., перероб. і доповн. Дніпро: Ліра ЛТД, 2017. 308 с.

4. Коваленко А. В., Уваров В. Г., Шалгунова С. А. та ін. Практикум зі складання кримінально-процесуальних документів. Дніпро: ДДУВС, 2022. 336 с.

5. Сербін М. М., Солдатенко О. А. Практикум з кримінального процесу. Дніпро: ДДУВС, 2017. 84 с.

Збірники (зразки) процесуальних документів.
Настільні книги для детективів, дізнавачів та слідчих:

1. Аксенко В. Д., Дрозд В. Г, Чернявський С. С. та ін. Збірник бланків процесуальних документів у кримінальному провадженні. Київ: НАВС, 2017. 360 с.

2. Аленін Ю. П., Пожар В. Г., Торбас О. О. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні. Одеса, 2020. 79 с.

3. Алфьоров С. М., Міщенко С. М., Фаринник В. І. та ін. Збірка інформаційних матеріалів, які регулюють окремі питання кримінального провадження в Україні. Київ: «Хай-Тек Прес», 2013. 580 с.

4. Алфьоров С. М., Татаров О. Ю., Фаринник В. І. та ін. Збірник взірців процесуальних документів та коментарі до них. Київ: ТОВ «АРТ-Дизайн», 2012. 196 с.

5. Ангеленюк А.-М. Ю., Благута Р. І., Гуцуляк Ю. В. та ін. Складання кримінальних процесуальних документів на стадії досудового розслідування. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 384 с.

6. Бабіков О. П., Бабікова О. С. Документи у кримінальному провадженні (теорія, практика застосування, зразки). 2-ге вид., випр. та доповн. Київ: Норма права, 2024. 396 с.

7. Гаркуша А. Г., Солдатенко О. А., Черняк Н. П. Збірник відомчих, міжвідомчих нормативно-правових актів та інших матеріалів, якими регулюються окремі питання кримінального провадження в Україні. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. 490 с.

8. Геселев О. В., Присяжнюк І. І., Севрук Ю. Г. та ін. Процесуальні документи прокурора у кримінальному провадженні: у 2 т. Т. 1. Процесуальні документи прокурора під час досудового розслідування. Київ: НАПУ, 2016. 371 с.

9. Дударець Р. М., Цуцкірідзе М. С., Чернявський С. С. та ін. Збірник бланків процесуальних документів для співробітників підрозділів дізнання Національної поліції України. Київ: НАВС, 2021. 272 с.

10. Іваницький С. О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження). Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 208 с.

11. Копотун І. М., Коропатнік І. М., Пєтков С. В. та ін. Процесуальні документи в кримінальному провадженні та в кримінальному судочинстві. Практичний коментар та зразки. Київ: ВД «Професіонал», 2023. 200 с.

12. Коротюк М. Г., Косань О. О., Лисенко С. М. та ін. Захист у кримінальному процесі. Досудове розслідування: Зразки заяв, скарг, клопотань. Київ: ОВК, 2024. 440 с.

13. Коротюк М. Г., Лисенко С. М., Ремінь Т. О. Захист у кримінальному процесі. Судовий розгляд, апеляційне та касаційне оскарження: зразки заяв, скарг, клопотань. Київ: ОВК, 2024. 456 с.

14. Кудінов С. С., Рябуха Ю. М., Швець А. З. та ін. Процесуальні документи досудового слідства (збірник зразків). Харків: Право, 2021. 552 с.

15. Кудрявцев О. В., Лазебний Л. Л. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту. Київ: Прецедент, 2024. 340 с.

16. Кучинська О. П., Погорецький М. А., Сергєєва Д. Б. та ін. Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, прокурора, адвоката та слідчого судді). 2-ге вид, перероб. та доповн. Київ: Алерта, 2018. 272 с.

17. Кучинська О. П., Погорецький М. А., Яновська О. Г. та ін. Процесуальні документи у кримінальному провадженні. Зразки. Роз'яснення. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 560 с.

18. Лазебний Л. Л., Яновська О. Г. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту. Київ: Прецедент, 2014. 160 с.

19. Попов Г. В., Присяжнюк І. І., Толочко О. М. та ін. Процесуальні документи прокурора у кримінальному провадженні: у 2 т. Т. 2. Процесуальні документи прокурора у судовому кримінальному провадженні. Київ: НАПУ, 2016. 286 с.

Довідники. Енциклопедії. Словники:

1. Акіменко А. Ю., Ківалов С. В., Петлюченко Н. В. та ін. Німецько-український словник юридичних термінів. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2016. 576 с.

2. Албул С. В. Основи оперативно-розшукової діяльності. Термінологічний словник. Одеса: Астропринт, 2017. 132 с.

3. Аркуша Л. І., Стоянов М. М., Торбас О. О. та ін. Довідник термінів у практиці ЄСПЛ з питань кримінального судочинства. Одеса: Фенікс, 2022. 48 с.

4. Бандурка О. М., Дрозд О. Ю., Копотун І. М. та ін. Настільна книга працівника Національної поліції під час дії воєнного стану. Київ: ВД «Професіонал», 2024. 630 с.

5. Борисенко І. І., Саєнко В. В., Конончук Н. М. та ін. Сучасний українсько-англійський юридичний словник: близько 30 000 термінів і стійких словосполучень. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 632 с.

6. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 19: Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура / редкол.: В. Т. Нор (голова) та ін. 2020. 960 с.

7. Гловюк І. В., Ківалов С. В., Петлюченко Н. В. та ін. Французько-український словник юридичних термінів. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2016. 372 с.

8. Дрозд О. Ю., Копотун І. М., Чубенко А. Г. та ін. Настільна книга слідчого (дізнавача, детектива): теорія та практика, особливості провадження під час воєнного стану. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 788 с.

9. Дудоров О. О., Навроцький В. О., Хавронюк М. І. та ін. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства. Київ: ВД «Дакор», 2017. 522 с.

10. Зайчук О. В., Копиленко О. Л., Оніщенко О. М. та ін. Сучасна правова енциклопедія. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 408 с.

11. Коротюк О. В., Станіч В. С. Словник латинських висловів. Зібрання найвідоміших латинських юридичних та інших висловів *lingua latina*. Київ: ОВК, 2024. 218 с.

12. Костенко О. М., Оніщенко Н. М., Шемшученко Ю. С. та ін. Великий енциклопедичний юридичний словник. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ: Юридична думка, 2012. 1020 с.

13. Левченко К. Б., Чернявський С. С. Довідник поліцейського. Харків: Фоліо, 2018. 348 с.

14. Міжнародна поліцейська енциклопедія / Відп. ред. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. Київ: ВД «Ін Юре», 2009. Т. 5: Кримінально-процесуальна та криміналістична діяльність поліцейських організацій. 1007 с.

15. Наливайко Л. Р., Тертишник В. М., Фоменко А. Є. та ін. Українська правнича енциклопедія. Київ: Алерта, 2023. 768 с.

16. Тертишник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.

17. Шепітько В. Ю. Довідник слідчого. 4-те вид., перероб. і доповн. Харків: Одіссей, 2013. 232 с.

18. Шепітько М. В. Кримінальна юстиція в латинських висловах і термінах: словник-довідник. Харків: Право, 2020. 180 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Веб-портал «Єдиний державний реєстр судових рішень». URL: https://reyestr.court.gov.ua.

2. Веб-портал «ЛІГА-ЗАКОН». URL: https://ips.ligazakon.net.

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. *Розділ «Рішення уряду»*. URL: https://www.kmu.gov.ua/npasearch.

4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. *Розділ «Документи»*. URL: https://www.president.gov.ua/documents/all.

5. Офіційний веб-портал «Судова влада України». URL: https://court.gov.ua.

6. Офіційний веб-портал Бюро економічної безпеки України. URL: https://esbu.gov.ua.

7. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme.

8. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. *Розділ «Законодавство України»*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws.

9. Офіційний веб-портал Вищої ради правосуддя. URL: https://hcj.gov.ua.

10. Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань. URL: https://dbr.gov.ua.

11. Офіційний веб-портал Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: https://kvs.gov.ua.

12. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: https://ccu.gov.ua.

13. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: https://mvs.gov.ua.

14. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. *Розділ «Рішення Європейського суду з прав людини»*. URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini.

15. Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: https://nabu.gov.ua.

16. Офіційний веб-портал Національної академії правових наук України. URL: https://nals.com.ua.

17. Офіційний веб-портал Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.

18. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора. URL: https://gp.gov.ua.

19. Офіційний веб-портал Пенітенціарної академії України. URL: https://pau.edu.ua.

20. Офіційний веб-портал Ради національної безпеки і оборони України. URL: https://www.rnbo.gov.ua.

21. Офіційний веб-портал Служби безпеки України. URL: https://esbu.gov.ua.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Суб'єкти та учасники кримінально-виконавчих правовідносин

Органи виконання покарань ДКВС України. Установи виконання покарань ДКВС. Види та призначення виправних колоній. Визначення поняття персоналу ДКВС. Види персоналу ДКВС. Права персоналу ДКВС. Обов'язки персоналу ДКВС. Правовий захист персоналу ДКВС. Соціальний захист персоналу ДКВС. Органи, що здійснюють контроль за виконанням кримінальних покарань, та їх повноваження. Органи, що здійснюють нагляд за виконанням кримінальних покарань, та їх повноваження. Відвідування установ виконання покарань. Участь громадськості в передбачених законом випадках у діяльності органів і установ виконання покарань. Законодавче закріплення участі громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених. Форми участі громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених. Спостережні комісії та їх роль у виправленні і ресоціалізації засуджених. Склад спостережної комісії та порядок її формування. Завдання та функції спостережної комісії. Повноваження спостережної комісії. Організація і діяльність піклувальних рад та батьківських комітетів при виховних колоніях.

Тема 2. Актуальні питання правового статусу засуджених

Поняття та види правового статусу громадян України. Поняття та характеристика правового статусу осіб, які відбувають кримінальні покарання. Зміст правового статусу засуджених. Комплекс правообмежень, що регламентовані правовим статусом осіб, які відбувають кримінальні покарання. Юридичні права і обов'язки засуджених. Закріплення правового статусу засуджених в законодавстві України.

Вплив міжнародного законодавства на формування правового статусу засуджених в Україні. Документи ООН, що регламентують захист прав засуджених. Документи Ради Європи, що регламентують захист прав засуджених до позбавлення волі. Структура Європейського суду з прав людини. Компетенція Європейського суду з прав людини.

Національний механізм захисту прав засуджених та ув'язнених в Україні. Міжнародний механізм захисту прав засуджених та ув'язнених.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 3. Актуальні питання виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Поняття пробації, її ознаки та види. Орган пробації як суб'єкт виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Основні завдання органу пробації. Функції, які здійснюють працівники органу пробації під час виконання кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Поняття взаємодії органу пробації з державними органами та недержавними організаціями. Форми взаємодії органу пробації з державними та недержавними організаціями. Взаємодія органу пробації з органами місцевого самоврядування. Взаємодія органу пробації зі спостережними комісіями. Взаємодія органу пробації з власниками підприємств, установ, організацій, на яких відбувають покарання засуджені особи, які перебувають на обліку.

Тема 4. Актуальні питання виконання покарань, пов'язаних з позбавленням волі

Правові підстави розподілу та направлення засуджених до місць відбування покарання. Критерії класифікації засуджених. Визначення виду виправної колонії відповідно до класифікації осіб, засуджених до позбавлення волі. Переміщення засуджених із СІЗО до установ виконання покарань.Завдання та функції комісій з питань розподілу та направлення засуджених до позбавлення волі.

Правові підстави і порядок прийняття осіб, засуджених до кримінального покарання у виді позбавлення волі, до установ виконання покарань.Функції відділів по контролю за

виконанням судових рішень з ведення обліку засуджених та осіб, взятих під варту. Прийняття та реєстрація засуджених (осіб, взятих під варту). Облік засуджених (осіб, взятих під варту). Особливості обліку засуджених в установі. Ведення особових справ засуджених (осіб, взятих під варту). Порядок оформлення документів про звільнення та скорочення строку покарання.

Оформлення документів про смерть засудженого (особи, взятої під варту). Види установ, що виконують кримінальне покарання у виді позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі.

Кримінально-виконавчі установи закритого типу (виправні колонії). Виправні колонії мінімального рівня безпеки. Виправні колонії середнього рівня безпеки. Виправні колонії максимального рівня безпеки.

Тема 5. Теорія і практика реалізації основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених

Позбавлення волі як вид покарання, його зміст і наслідки відбування.

Режим позбавлення волі, його поняття і зміст. Функції режиму позбавлення волі. Правові основи регулювання режиму.

Загальна характеристика основних елементів режиму у виправних і виховних колоніях. Режим особливих умов у колоніях. Підстави і порядок застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї до осіб, позбавлених волі.

Поняття та особливості соціально-виховної роботи із засудженими, що відбувають кримінальні покарання в установах виконання покарання. Основні напрями, форми і методи соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі.

Суспільно корисна праця як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених. Актуальні питання залучення засуджених до праці.

Актуальні питання реалізації пенітенціарної пробації на сучасному етапі. Роль громадськості у виправленні та ресоціалізації засуджених до позбавлення волі.

Місце та роль здобуття загальної середньої та/або професійної освіти, професійних кваліфікацій в системі основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі.

Тема 6. Актуальні питання звільнення від відбування покарання та постпенітенціарного супроводу

Правові підстави звільнення від відбування покарання.

Актуальні питання та особливості звільнення від відбування покарання залежно від формальних та матеріальних підстав, суб'єктів застосування та впливу на правовий статус особи.

Порядок підготовки матеріалів про звільнення засудженого. Вимоги що до оформлення документів про звільнення засудженого. Документи, що видаються засудженому при звільненні.

Порядок надання допомоги засудженим, які звільняються.

Категорії осіб, що підпадають під адміністративний нагляд. Дії адміністрації установ виконання покарань з метою своєчасного оформлення документів для встановлення адміністративного нагляду. Склад комісії, яка розглядає матеріали про встановлення адміністративного нагляду.

Актуальні питання соціальної адаптації осіб, звільнених від відбування покарання.

Обов'язки осіб, звільнених від відбування покарань. Наслідки невиконання особами, звільненими від відбування кримінальних покарань, своїх обов'язків.

Рекомендована література

Основна:

1. Автухов К. А., Гель А. П., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 432 с.

2. Автухов К. А. Кримінально-виконавче право: навчальний посібник (відповіді на екзаменаційні питання та питання для практичних занять). Харків: Право, 2016. 158 с.

3. Автухов К. А., Мірошниченко Ю. Р., Чернишов Д. В. та ін. Науково-практичний коментар до Закону України «Про пробацію». Київ: ФОП Кандиба Т. П., 2019. 114 с.

4. Автухов К. А., Степанюк А. Х., Яковець І. С. та ін. Кримінально-виконавче право України: Загальна та Особлива частини: підручник. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.

5. Автухов К. А., Степанюк А. Х., Яковець І. С. та ін. Теоретичні питання удосконалення кримінально-виконавчого законодавства України та практики його застосування: монографія. Харків: Право, 2021. 488 с.

6. Автухов К. А., Ткачова О. В., Яковець І. С. Особливості діяльності окремих підрозділів кримінально-виконавчої системи: навчальний посібник. Харків: Право, 2012. 152 с.

7. Алієв Р. В., Денисов С. Ф., Денисова Т. А. та ін. Кримінально-виконавче право: словник: навчальний посібник. Запоріжжя: «Інтер-М», 2014. 293 с.

8. Бадира В. А., Денисов С. Ф., Денисова Т. А. та ін. Кримінально-виконавче право: навчальний посібник. Видання 2-ге, змінене і доповнене. Київ: Істина, 2010. 480 с.

9. Бандурка О. М., Джужа О. М., Литвинов О. М. та ін. Українська кримінологічна енциклопедія. Харків; Київ: Золота миля, 2017. 804 с.

10. Бесчастний В. М., Василик В. В., Фоменко А. Є. та ін. Науково-практичний коментар до Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» та Закону України «Про попереднє ув'язнення». Київ: ВД «Професіонал», 2020. 600 с.

11. Богатирьов І. Г., Бодюл Є. М., Джужа О. М. та ін. Науково-практичний коментар до Кримінально-виконавчого кодексу України. Київ: Атіка, 2010. 344 с.

12. Богатирьов І. Г., Копотун І. М., Пузирьов М. С. Порівняльне кримінально-виконавче право: навчальний посібник. Київ: ІКВС, 2013. 140 с.

13. Богатирьов І. Г. Актуальні проблеми кримінально-виконавчого права України: навчальний модульний курс. Одеса: Юридика, 2023. 238 с.

14. Богатирьов І. Г., Лісіцков О. В. Кримінально-виконавче право України: підручник. Київ: ВД «Дакор», 2014. 376 с.

15. Богатирьов І. Г. Актуальні проблеми кримінально-виконавчого права України: підручник (поглиблений курс). Одеса: Вид-во «Юридика», 2026. 312 с.

16. Богатирьов І. Г. Пенітенціарна система України у XXI столітті: теоретико-правові та кримінально-виконавчі проблеми: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2025. 248 с.

17. Боровик А. В., Гринько Л. П., Копотун І. М. та ін. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України. Київ: ВД «Професіонал», 2022. 298 с.

18. Боровик А. В., Колб О. Г. Тлумачний словник пенітенціарної лексики. Видання 3-тє, виправлене і доповнене. Одеса: ВД «Гельветика», 2021. 468 с.

19. Василевич В. В., Джужа О. М., Колб О. Г. та ін. Кримінально-виконавче право України: підручник. Київ: Атіка, 2010. 752 с.

20. Васильєв А. А., Житний О. О., Литвинов О. М. та ін. Кримінально-виконавче право України (схеми і таблиці): навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2014. 212 с.

21. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 томах. Харків: Право, 2016. Том 18: Кримінологія. Кримінально-виконавче право / редколегія: В. І. Шакун (голова), В. І. Тимошенко (заступник голови) та ін. 2019. 544 с.

22. Галай А. О., Короткий Т. Р., Пузирний В. Ф. та ін. Міжнародне гуманітарне право: посібник для працівників Державної кримінально-виконавчої служби України. Київ; Одеса: Фенікс, 2023. 236 с.

23. Галунько В. В., Журавльов Д. В., Лошицький М. В. та ін. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України. Київ: ВД «Професіонал», 2018. 296 с.

24. Гальцова О. В., Степанюк А. Ф., Яковець І. С. та ін. Дотримання прав людини в діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України і служби пробації: науково-практичний посібник. Харків: Право, 2023. 130 с.

25. Гель А. П., Колб О. Г., Степанюк А. Х. та ін. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 496 с.

26. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. та ін. Кримінально-виконавче право України: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.

27. Голіна В. В., Лисодєд О. В., Степанюк А. Х. та ін. Кримінально-виконавче право: підручник. Харків: Право, 2015. 392 с.

28. Головкін Б. М., Степанюк А. Х., Яковець І. С. та ін. Кримінально-виконавче право: підручник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків: Право, 2019. 288 с.

29. Гритенко О. А., Конопельський В. Я., Резніченко Г. С. Кримінально-виконавче право: навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2019. 272 с.

30. Гумін О. М., Канцір В. С., Сопільник Р. Л. та ін. Кримінально-виконавче право: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2023. 416 с.

31. Данилевська Ю. О., Данилевський А. О., Назимко Є. С. та ін. Кримінально-виконавче право України: навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2020. 210 с.

32. Денисов С. Ф., Джужа О. М., Литвинов О. М. та ін. Велика українська кримінологічна енциклопедія. У 2 т. Т. 1: А–Л / редкол.: В. В. Сокуренко (голова), О. М. Бандурка (співголова) та ін.; наук. ред. О. М. Литвинов. Харків: «Факт», 2021. 853 с.

33. Денисов С. Ф., Джужа О. М., Литвинов О. М. та ін. Велика українська кримінологічна енциклопедія. У 2 т. Т. 2: М–Я / редкол.: В. В. Сокуренко (голова), О. М. Бандурка (співголова) та ін.; наук. ред. О. М. Литвинов. Харків: «Факт», 2021. 870 с.

34. Дрьомін В. М., Марчук А. І., Цитряк В. Я. та ін. Кримінально-виконавче право: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2024. 104 с.

35. Ковальський В. С., Чернишов Д. В., Яковець І. С. та ін. Виконання кримінальних покарань та пробації. Законодавство. Роз'яснення. Зразки документів. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 948 с.

36. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

37. Кримінально-виконавче право. Словник-довідник / автори-упорядники: С. Ф. Денисов, Т. А. Денисова, М. В. Пузиревський. Чернігів: Десна Поліграф, 2020. 712 с.

38. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341–III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

39. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–13. Ст. 88.

40. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 3–4. Ст. 21.

41. Людвік В. Д., Хашев В. Г., Шаблистий В. В. та ін. Кримінально-виконавче право України: практикум: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2018. 180 с.

42. Музика А. А., Конопельський В. Я., Письменський Є. О. та ін. Кримінально-виконавче право України: підручник у 2-х томах. Том І. Київ: НАВС, ФОП Кандиба Т. П., 2018. 364 с.

43. Музика А. А., Конопельський В. Я., Письменський Є. О. та ін. Кримінально-виконавче право України: підручник у 2-х томах. Том ІІ. Київ: НАВС, ФОП Кандиба Т. П., 2018. 622 с.

44. Пенітенціарна система України. Наукові дослідження та правові наслідки (1991–2025): довідник дисертацій ступеня доктора юридичних наук / укладачі: І. Г. Богатирьов, Д. В. Колодчин, М. В. Пузиревський. Київ: Юрінком Прес, 2025. 308 с.

45. Правнича наука та законодавство України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану: монографія / редкол.: В. А. Журавель (співголова), Н. С. Кузнєцова (співголова), О. М. Бандурка та ін. Харків: Право, 2023. 902 с.

46. Правова доктрина України: у 5 томах. Том 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. Харків: Право, 2013. 1240 с.

47. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку: монографія / редколегія: О. В. Петришин (голова редколегії), В. А. Журавель (заступник голови редколегії), Н. С. Кузнєцова (заступник голови редколегії) [та ін.]. Харків: Право, 2021. 680 с.

48. Примаченко В. Ф., Хашев В. Г., Шаблистий В. В. та ін. Кримінально-виконавче право України: курс лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2019. 236 с.

49. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 30. Ст. 409.

50. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України: Наказ Міністерства юстиції України від 14.06.2019 р. № 1769/5. *Офіційний вісник України*. 2019. № 58. Ст. 2011.

51. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: Наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № 2823/5. *Офіційний вісник України*. 2018. № 70. Стор. 285.

52. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654–р. *Офіційний вісник України*. 2017. № 78. Ст. 2401.

53. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 р. № 1153–р. *Офіційний вісник України*. 2023. № 1. Ст. 33.

54. Сокальська О. В. Еволюція пенітенціарних систем у контексті розвитку ідей виправного покарання (XVI — перша половина XIX століття): монографія. Київ: Publish Pro, 2025. 644 с.

55. Тюремне населення країн світу: довідник / укладачі: Денисов С. Ф., Денисова Т. А., Литвинов О. М. та ін. Харків: Панов; Кримінологічна асоціація України, 2020. 474 с.

56. Українська правнича енциклопедія / за заг. ред. В. М. Тертишника, Л. Р. Наливайко, А. Є. Фоменка, В. В. Ченцова. Київ: Алерта, 2023. 768 с.

Додаткова:

1. Автухов К. А. Виконання покарання у виді арешту: сучасні проблеми організації та правового регулювання: монографія. Харків: Право, 2013. 200 с.

2. Автухов К. А., Гель А. П., Колб О. Г. та ін. Права та законні інтереси засуджених до позбавлення волі в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: монографія. Харків: Право, 2015. 246 с.

3. Автухов К. А., Карелін В. В., Яковець І. С. Правове регулювання застосування заходів заохочення та стягнення у процесі виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією засуджених: монографія. Харків: Право, 2014. 240 с.

4. Автухов К. А., Кутєпов М. Ю., Яковець І. С. Сучасна кримінально-виконавча політика України: монографія. Харків: Право, 2016. 172 с.

5. Бадира В. А., Гель А. П., Яковець І. С. та ін. Проблеми забезпечення прав засуджених у кримінально-виконавчій системі України. Харків: «Права людини», 2011. 368 с.

6. Бадира В. А., Денисова Т. А. Правові основи виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до позбавлення волі: монографія. Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2009. 168 с.

7. Бєлкіна Д. С., Боровик А. В., Колб О. Г. та ін. Поняття та зміст прогалин і колізій у кримінально-виконавчому законодавстві України та шляхи їх подолання: навчальний посібник. Одеса: ВД «Гельветика», 2021. 336 с.

8. Богатирьов І. Г., Боровик А. В., Шевченко А. Є. та ін. Пенітенціарна парадигма виконання покарання у виді позбавлення волі в Україні: монографія. Одеса: ВД «Гельветика», 2022. 288 с.

9. Богатирьов І. Г., Голець В. В., Коломієць Н. В. Кримінально-виконавча характеристика наркозалежних осіб в умовах позбавлення волі: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2013. 244 с.

10. Богатирьов І. Г., Лучко С. В., Пузирьов М. С. Соціальна робота із засудженими в Україні: навчальний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2013. 200 с.

11. Богатирьов І. Г. Пенітенціарна система України у XXI столітті: теоретико-правові та кримінально-виконавчі проблеми: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2025. 248 с.

12. Богатирьов І. Г., Пузирьов М. С., Шкута О. О. Доктрина пенітенціарного права України: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2017. 236 с.

13. Богатирьов І. Г., Сокоринський Ю. В. Кримінально-виконавча характеристика покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2013. 168 с.

14. Богатирьов І. Г. Теорія і практика виконання кримінально-виконавчою інспекцією покарань, не повязаних з позбавленням волі: монографія. Київ: Атіка, 2005. 312 с.

15. Богатирьов І. Г., Царюк С. В. Кримінально-виконавчі засади виконання та відбування кримінальних покарань у виправних колоніях максимального рівня безпеки: монографія. Чернігів: КП «Вид-во «Чернігівські обереги»», 2010. 210 с.

16. Богатирьов І. Г., Щербина О. В. Режим у виправних колоніях Державної пенітенціарної служби України (теорія і практика): монографія. Київ: ВД «Дакор», 2015. 164 с.

17. Богатирьова О. І., Марчук В. Т. Довічне позбавлення волі в Україні: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2021. 228 с.

18. Богатирьова О. І., Олефір Л. І. Застосування пробації в Україні: теорія і практика: навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 208 с.

19. Богатирьова О. І. Теоретико-прикладні засади впровадження пробації в Україні: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2013. 368 с.

20. Боднар І. В., Попружна А. В., Пузирьов М. С. та ін. Правові засади приведення умов тримання в слідчих ізоляторах ув'язнених та засуджених у відповідність до європейських стандартів: колективна монографія / за заг. ред. В. Ф. Пузирного. Чернігів: Пенітенціарна академія України, 2023. 168 с.

21. Боровик А. В., Колб І. О., Колб О. Г. та ін. Застосування в Україні заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї до засуджених, позбавлених волі: правові підстави, теорія і практика: навчальний посібник. Луцьк: «Волиньполіграф», 2020. 696 с.

22. Боровик А. В., Колб О. Г., Новосад Ю. О. та ін. Кримінально-виконавча діяльність прокуратури у сфері виконання покарань: навчальний посібник. Луцьк: «Волиньполіграф», 2020. 640 с.

23. Бурдіна Т. В. Ефективність заходів заохочення і стягнення, які застосовуються до неповнолітніх осіб, засуджених до позбавлення волі: психологічні та юридичні аспекти: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2025. 406 с.

24. Василик В. В., Джужа О. М., Колб О. Г. та ін. Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2023. 146 с.

25. Ворожбіт-Горбатюк В. В., Пивоваров В. В., Яковець І. С. Право засуджених на освіту в установах виконання покарань: виклики, рішення, перспективи: монографія. Харків: Право, 2023. 110 с.

26. Гальцова О. В., Степанюк А. Х. Принцип поваги до прав і свобод людини у кримінально-виконавчому законодавстві, виконанні і відбуванні покарань: монографія. Харків: Право, 2020. 224 с.

27. Гритенко О. А. Прогресивна система виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі: теоретичні та правові аспекти: монографія. Одеса: ОДУВС, 2020. 431 с.

28. Гумін О. М., Марисюк К. Б. Кримінально-виконавче право України: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 392 с.

29. Гура Р. М. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: монографія. Харків: СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2005. 144 с.

30. Денисов С. Ф., Матвійчук В. К., Пєтков С. В. Актуальні проблеми кримінального права, кримінології та кримінально-виконавчого права в Україні: монографія. Київ: ВНЗ «Національна академія управління», 2015. 538 с.

31. Денисов С. Ф., Павлов В. Г. Збірник тестів для контрольної перевірки знань курсантів, студентів та слухачів з курсу «Кримінально-виконавче право». Чернігів: Академія ДПтС, 2017. 352 с.

32. Денисова Т. А. Кримінальне покарання та функції його призначення і виконання за законодавством України: навчальний посібник. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2004. 152 с.

33. Денисова Т. А., Павлов В. Г. Кримінально-виконавче забезпечення виконання покарань у виді позбавлення волі: теоретичні та прикладні проблеми: монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2020. 376 с.

34. Денисова Т. А. Покарання: кримінально-правовий, кримінологічний та кримінально-виконавчий аналіз: монографія. Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2007. 340 с.

35. Дрьомін В. М., Ізовіта А. М., Марчук А. І. та ін. Кримінально-виконавче право: навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика, 2018. 112 с.

36. Дуюнова Т. В., Яковець І. С. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі: монографія. Харків: Право, 2015. 190 с.

37. Жолтані М. І., Колб О. Г., Копотун І. М. та ін. Релігійна організація як учасник кримінально-виконавчої діяльності в Україні: навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2022. 162 с.

38. Жолтані М. І., Колб О. Г., Копотун І. М. Релігійні організації і релігійне виховання як учасник кримінально-виконавчих правовідносин: монографія. Київ: ФОП Кандиба Т. П., 2018. 190 с.

39. Житник Г. В., Колб О. Г., Левченко О. Ю. Виконання та відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (за матеріалами органів пробації): монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 151 с.

40. Забезпечення прав і свобод людини у процесі виконання кримінальних покарань: навчально-методичний посібник / укладач: Остапчук Л. Г. Чернігів: Десна Поліграф, 2021. 148 с.

41. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: ПНУ ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.

42. Козій В. В., Петровська Л. О., Севрук Ю. Г. та ін. Пробація в Україні: науково-практичний посібник. Київ: НАПУ, 2018. 120 с.

43. Козлов П. П., Нікітін Ю. В., Стрелков Л. О. Режим виконання кримінальних покарань: монографія. Київ: КНТ, 2008. 272 с.

44. Колб О. Г., Конопельський В. Я., Погребна К. Ф. та ін. Громадський контроль за процесом виконання-відбування покарань в Україні: зміст, види та шляхи удосконалення: навчальний посібник. Луцьк-Куновіце: Вид-во «Терен», 2024. 256 с.

45. Колб І. О. Соціально-правова природа застосування в Україні до засуджених, позбавлених волі, заходів вгамування: монографія. Луцьк: Вид-во «Терен», 2019. 546 с.

46. Коломієць Н. В. Заохочення у кримінально-виконавчому праві: теоретико-прикладний аспект: монографія. Чернігів: [б.в.], 2017. 400 с.

47. Конопельський В. Я. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі: поняття, зміст, реалізація у кримінально-виконавчій діяльності України: монографія. Одеса: ОДУВС, 2014. 474 с.

48. Корабель М. Г., Шинкарьов Ю. В. Конфіскація майна як вид кримінального покарання: монографія. Харків: Право, 2018. 176 с.

49. Кримінально-виконавче право: кросворди / укладачі: Денисов С. Ф., Клещ О. В. Чернігів: Академія ДПтС, 2017. 229 с.

50. Кубрак Р. М., Лень В. В. Кримінально-виконавча характеристика засуджених з психічними відхиленням до позбавлення волі на певний строк: монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2018. 272 с.

51. Кубрак Р. М., Лень В. В. Засуджені з психічними відхиленнями до позбавлення волі на певний строк: стан, тенденції, перспективи: монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 412 с.

52. Ліховіцький Я. О. Персонал органів та установ виконання покарань як суб'єкт виконання покарань в Україні: монографія. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. 556 с.

53. Марисюк К. Б. Майнові покарання в Україні (911–2001 рр.). Питання кримінально-правової політики: монографія. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. Василя Стефаника, 2012. 336 с.

54. Михайлик Д. О., Тагієв С. Р. Процесуальні дії суду в кримінально-виконавчому процесі України: монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 176 с.

55. Михалко І. С. Забезпечення принципу раціонального застосування примусових заходів і стимулювання правослухняної поведінки засуджених: монографія. Харків: Право, 2013. 200 с.

56. Мозгова В. А. Громадські роботи як вид покарання: теорія і практика: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2014. 248 с.

57. Музика А. А., Письменський Є. О., Яковець І. С. та ін. Інститут помилування в Україні та світі: монографія. Київ: ФОП Кандиба Т. П., 2018. 174 с.

58. Ніколаєнко Т. Б. Теоретико-правові засади призначення та виконання спеціальних покарань щодо військовослужбовців: монографія. 2-ге видання, доповнене. Харків: Право, 2019. 520 с.

59. Новікова К. А. Обмеження свободи як вид покарання: монографія. Харків: Право, 2019. 288 с.

60. Новосад Ю. О. Прокуратура України як учасник кримінально-виконавчої діяльності: монографія. Луцьк: ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2019. 462 с.

61. Осауленко А. О. Законодавчі основи становлення та розвитку кримінально-виконавчої системи України (1990–2005 рр.): монографія. Київ: Вадекс, 2019. 450 с.

62. Пенітенціарна система України. Наукові дослідження та правові наслідки (1991–2025): довідник дисертацій ступеня доктора юридичних наук / укладачі: І. Г. Богатирьов, Д. В. Колодчин, М. В. Пузиревський. Київ: Юрінком Прес, 2025. 308 с.

63. Пилипенко Д. О. Принципи кримінально-виконавчого права: теоретико-правове дослідження: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2023. 428 с.

64. Пироженко О. С. Покарання, що обмежують майнові права засуджених за кримінальним правом України: монографія. Харків: Ніка Нова, 2012. 294 с.

65. Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень: монографія. Харків: Право, 2020. 720 с.

66. Пономаренко Ю. А. Новели у системі та видах покарань за КК України в умовах воєнного стану: монографія. Київ: ВАІТЕ, 2025. 156 с.

67. Попрас В. О. Штраф як вид покарання за кримінальним правом України: монографія. Харків: Право, 2009. 224 с.

68. Право на охорону здоров'я та медичну допомогу в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах: сучасний стан і перспективи: Інформаційно-аналітичний дайджест / упорядники: Гальцова О. В., Степанюк А. Х., Яковець І. С. та ін. Харків: Юрайт, 2022. 216 с.

69. Прасов О. О. Забезпечення немайнових прав осіб, засуджених до позбавлення волі (кримінально-виконавчі засади): монографія. Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2020. 406 с.

70. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 01.10.1996 р. № 392/96–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 48. Ст. 263.

71. Про затвердження Порядку здійснення заходів щодо поводження з військовополоненими в особливий період: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2022 р. № 721. *Офіційний вісник України*. 2022. № 53. Ст. 3074.

72. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: Наказ Міністерства юстиції України від 29.01.2019 р. № 272/5. *Офіційний вісник України*. 2019. № 14. Ст. 525.

73. Про затвердження Порядку тримання військовополонених: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2022 р. № 413. *Офіційний вісник України*. 2022. № 31. Ст. 1649.

74. Про Національну стратегію у сфері прав людини: Указ Президента України від 24.03.2021 р. № 119/2021. *Офіційний вісник Президента України*. 2021. № 9. Ст. 368.

75. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. № 3352–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 360.

76. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 93.

77. Про схвалення Стратегії протидії катуванням у системі кримінальної юстиції та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 р. № 1344-р. *Офіційний вісник України*. 2021. № 88. Ст. 5679.

78. Пузирьов М. С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2018. 514 с.

79. Пузирьов М. С. Реалізація виправними колоніями принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2014. 300 с.

80. Резніченко Г. С. Особливості виконання і відбування покарання у виді позбавлення волі щодо засуджених жінок: монографія. Одеса: ОДУВС, 2009. 173 с.

81. Свинаренко Ю. П., Шкута О. О. Пенітенціарна ресоціалізація засуджених до позбавлення волі на певний строк: монографія. Одеса: Юридика, 2025. 186 с.

82. Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі: монографія. Харків: Право, 2015. 192 с.

83. Ткачова О. В. Виконання покарань у виді виправних і громадських робіт: монографія. Харків: Право, 2010. 192 с.

84. Трубников В. М., Чеботарева Ю. А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. 372 с.

85. Трубников В. М., Шинкарьов Ю. В. Арешт як вид кримінального покарання та особливості його застосування: монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 288 с.

86. Устюжанінова О. Т., Шкута О. О. Державна кримінально-виконавча служба України: теорія і практика: монографія. Херсон: ВД «Гельветика», 2021. 216 с.

87. Черненок М. П. Виконання майнових покарань: монографія. Харків: СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 176 с.

88. Човган В. О. Обмеження прав в'язнів: правова природа та обґрунтування: монографія. Харків: Права людини, 2017. 608 с.

89. Човган В. О. Пенітенціарна система України та стандарти Європейського комітету з запобігання катуванням. Харків: Права людини, 2020. 400 с.

90. Шкута О. О. Пенітенціарна система України: теоретико-прикладна модель: монографія. Херсон: ВД «Гельветика», 2017. 366 с.

91. Ягунов Д. В. Заборона катувань: практика Європейського суду з прав людини, стандарти та практика Європейського комітету з питань запобігання катуванням. Тюбінген; Одеса: Фенікс, 2023. 604 с.

92. Ягунов Д. В. Пенітенціарна політика як складова соціального контролю: монографія. Одеса: Фенікс, 2020. 674 с.

93. Яковець І. С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань: монографія. Харків: Кроссроуд, 2006. 208 с.

94. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.

95. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 440 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Веб-портал «Єдиний державний реєстр судових рішень». URL: https://reyestr.court.gov.ua.

2. Веб-портал «ЛІГА-ЗАКОН». URL: https://ips.ligazakon.net.

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Розділ «Рішення уряду». URL: https://www.kmu.gov.ua/npasearch.

4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. Розділ «Документи». URL: https://www.president.gov.ua/documents/all.

5. Офіційний веб-портал «Судова влада України». URL: https://court.gov.ua.

6. Офіційний веб-портал Бюро економічної безпеки України. URL: https://esbu.gov.ua.

7. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme.

8. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Розділ «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws.

9. Офіційний веб-портал Вищої ради правосуддя. URL: https://hcj.gov.ua.

10. Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань. URL: https://dbr.gov.ua.

11. Офіційний веб-портал Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: https://kvs.gov.ua.

12. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: https://ccu.gov.ua.

13. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: https://mvs.gov.ua.

14. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. Розділ «Рішення Європейського суду з прав людини». URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini.

15. Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: https://nabu.gov.ua.

16. Офіційний веб-портал Національної академії правових наук України. URL: https://nals.com.ua.
17. Офіційний веб-портал Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.
18. Офіційний веб-портал Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: https://nlu.org.ua.
19. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора. URL: https://gp.gov.ua.
20. Офіційний веб-портал Пенітенціарної академії України. URL: https://pau.edu.ua.
21. Офіційний веб-портал Ради національної безпеки і оборони України. URL: https://www.rnbo.gov.ua.
22. Офіційний веб-портал Служби безпеки України. URL: https://esbu.gov.ua.

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ

Тема 1. Загальні положення про права людини. Природа та сутність прав людини. Універсальність прав людини. «Покоління» прав людини та їх принципові відмінності. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.

Тема 2. Захист прав людини в діяльності ООН. Статут ООН, Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Рада ООН з пав людини. Верховний Комісар ООН з прав людини. Процедура 1235. Процедура 1503. Комітет із прав людини. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок. Комітет із прав дитини. Комітет проти катувань. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.

Тема 3. Захист прав людини в Європі. Конвенція про захист прав та основоположних свобод. Європейський Суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення. Виконання рішень Європейського Суду з прав людини в Україні. Європейська соціальна хартія (переглянута). Діяльність ОБСЄ щодо захисту прав людини.

Тема 4. Інші регіональні системи захисту прав людини. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини. Субрегіональні системи система захисту прав людини в Африці. Арабська система захисту прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії). Правомірне обмеження прав людини. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів.

Тема 5. Види прав людини. Обсяг та складові права на життя. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на життя (справа Макканн та інші проти Сполученого Королівства 1995 р.). Практика Європейського Суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що гідність, видів поводження чи покарання (справа Сьорінг проти Сполученого Королівства 1989 р.). Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканість. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на свободу та особисту недоторканість (справа Харченко проти України 2011 р.). Обсяг та складові права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції (справа Класс та інші проти Німеччини 1978 р.). Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті та релігії (справа Коккінакіс проти Греції 1993 р.). Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів (справа Лінгенс проти Австрії 1986 р.). Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на свободу зібрань та об'єднання (справа Вєренцов проти України 2013 р.). Обсяг та складові права на власність. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на власність (справа Луїзіду проти Туреччини 1996 р.). Обсяг та складові заборони дискримінації. Обсяг та складові права на справедливий суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту.

Тема 6. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб. Міжнародний захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин. Міжнародний захист прав корінних народів. Міжнародний захист прав дітей. Міжнародний захист прав осіб із інвалідністю. Міжнародний захист мігрантів, що працюють. Міжнародний захист прав біженців. Міжнародний захист прав ув'язнених осіб. Міжнародний захист прав пацієнтів.

Рекомендована література:

Основна:

1. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062 (дата звернення: 03.12.2021).
2. Загальна декларація прав людини. Київ: Право. 1995. 56 с.
3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини від 04.11.1950. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004(дата звернення: 03.12.2021).
4. Конвенція про права дитини від 20.11.1989. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021(дата звернення: 03.12.2021).
5. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71(дата звернення: 03.12.2021).
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10.12.1984. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085(дата звернення: 03.12.2021).
7. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
8. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 07.03.1966. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105 (дата звернення: 03.12.2021).
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043(дата звернення: 03.12.2021).
10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042(дата звернення: дата звернення: 03.12.2021).
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. Офіційний вісник України. 2006. № 12. Ст. 792.
12. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540.
13. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР. Офіційний вісник України. 1997. №29. Ст. 11.
14. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 20. Ст. 99.
15. Устав Организации Объединённых Нацийи Устав Международного Суда от 26.06.1945. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010(дата звернення: 03.12.2021).

Допоміжна:

1. Аль-Шару Джехад Маджед Мохаммад. Международная конвенция по ликвидации всех форм расовой дискриминации в контексте разработки международно-правовых стандартов. *Держава і право: зб. наук. праць*. Київ, 2017. Вип. 75. С. 385–395.
2. Алямкін Р. Міжнародно-правовий режим захисту прав людини під час внутрішніх збройних конфліктів. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 6. С. 47–51
3. Анісімова Г. В. Проблеми адаптації законодавства у сфері забезпечення вимог екологічної безпеки до права Європейського Союзу. *Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах : зб. наук. пр.* (за матеріалами «Круглого столу», м. Харків, 26 трав. 2015 р.). Харків, 2015. С. 65-69.
4. Антонович М. М. Україна в міжнародній системі захисту прав людини. К. : Вид. дім «КМ Academia», 2000. 262 с.
5. Антонович М. М. Україна в міжнародній системі захисту прав людини: Теорія і практика / М. М. Антонович. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 384 с.
6. Асірян С. Р. Створення та діяльність Комісії ООН з прав людини (1946–2006 р.). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2013. Вип. 4. Т. 2. С. 174–176.
7. Бакуменко Н. В. Виконання рішень Європейського суду в країнах-учасницях ЄС. *Порівняльно-аналітичне право*. № 5. 2017. С. 365–367.
8. Беляневич О. А. Про застосування практики Європейського суду з прав людини. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Сер. Юридичні науки*. 2009. № 81. С. 32-38.

9. Бойко І.І. Екстрадиція біженців: особливості процесуальної регламентації. *Альманах міжнародного права*. 2018. № 19. С. 39-50.

10. Буткевич В. Особливості з'ясування правового змісту ст. 3 ЄКПЛ та застосування основних стандартів. Європейський суд з прав людини. Судова практика / за заг. ред. В. Г. Буткевича. Київ : Ред. журн. «Право України», 2011. Вип. 1, ч. 1–2 : Стаття 3 ЄСПЛ «Заборона катувань» : у 3 ч. С. 791–895.

11. Буткевич В. Право на життя – основоположне право ЄКПЛ. Становлення та розвиток критеріїв і стандартів його застосування. Європейський суд з прав людини. Судова практика. Вип. 2 : Стаття 2 ЄКПЛ «Право на життя» : у 3 кн. / за заг. ред. В. Г. Буткевича. Київ : Ред. журн. «Право України», 2011. Кн. 2. С. 199–613.

12. Горобець Н. Г. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні: організаційно-правові аспекти. *Держава і право. Серія: «Юридичні науки»*: зб. наук праць. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. Вип. 70. С. 226–241.

13. Горобець Н. Г.Деякі доктринальні підходи щодо механізму захисту права власності в сучасному міжнародному праві. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 4. С. 365–370.

14. Горобець Н. Г. Огляд стану виконання рішень Європейського Суду з прав людини в контексті захисту права власності. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 1. С. 293–299.

15. Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці. Львів: Кальварія, 2004. 280 с.

16. 1. Данильян О., Дзьобань О. Захист прав людини в україні в умовах воєнного стану. Інформація і право. 2025. Т. 1. С. 9-21.

18. Загоруй І.С. Поняття «права людини»: теоретико-правові підходи до розумінні прав людини. *Вісник Луганського університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2016. № 2. С. 66-82.

19. Законодавство України проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Науково-практичнийкоментар. Хавронюк М.І., Гацелюк В.О. Київ: ВАІТЕ, 2014. 320 с.

20. Зубарева А. Взаємовідносини Комітету ООН з прав людини з іншими договірними органами з прав людини системи ООН. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. 2015. Випуск 37. Частина 2. С. 39–46.

21. Зубарева А. Є. Доповіді держав-учасниць Міжнародного Пакту про громадянські та політичні права 1966 р. як елемент моніторингового механізму Комітету ООН з прав людини. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція*. 2013. Вип. 6-1(2). С. 227–230.

22. Зубарева А. Є. Міжнародно-правовий статус Комітету ООН з прав людини : дис. дис. … канд. юрид. наук. . Одеса, 2015. 211 с.

23. Іванків І. Б. Відмінні ознаки прав людини третього покоління. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2016. Т. 181. С. 54–57.

24. Камінська Н. В. Проблеми виконання в Україні рішень Європейського суду з прав людини. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (13). С. 250–261.

25. КорчевнаЛ. О., ЛевенецьА. В. Інститут спеціалізованого омбудсмена в механізмі захисту прав людини та перспективи його запровадження в Україні. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. Правознавство. 2018. Т. 23. Вип. 1(32). С. 7-14.

26. Кочура О. О. Окремі аспекти виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 32. Том 1. С. 116–121.

27. Мазур О. Реалізація положень ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у національному законодавстві під час утримання підозрюваного в умовах ізоляції. *Науковий часопис Національної академії прокуратури*. 2017. № 3. С. 90–97.

28. Максимович Р. О. Співвідношення понять «охорона» та «захист» соціальних і економічних прав і свобод людини: теоретико-правові засади. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2014. Вип. 5. № 1. С. 101–106.

29. Малькевич М.М. Генеза прав людини: правовий та філософський аспекти. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4. С. 54-66.

30. Мінімальні стандарти належного поводження: аналіз національного та міжнародного досвіду: практичний посібник / Ю. Л. Бєлоусов, М.М. Гнатовський, В.О. Гацелюк, А.Л. Федорова; за заг. ред. Ю.Л. Бєлоусова. Київ: Ваіте. 2013. 170 с.

31. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В., Щербина Є.М. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2016. 221 с.

32. Паризькі принципи «Щодо статусу національних інститутів, які займаються заохоченням і захистом прав людини», затверджені Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН № 48/134 від 20 грудня 1993 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/ link1/MU93312.html (дата звернення: 03.12.2021).

33. Посібник з моніторингу соціальних місць несвободи / Кобзін Д.О., Черноусов А.М., Щербань С.В. Київ: ВАІТЕ, 2016. 44 с.

34. Практикум моніторингу місць несвободи у діяльності НПМ. ГО «Центр інформації про права людини» / Волік В. І. К.: Priority Group, 2017. 60 с.

35. Проблеми захисту прав людини: міжнародно-правові та національні аспекти: матер. наук. студ. конф. (10 грудня 2015 р., м. Одеса). Одеса : Фенікс, 2015. 125 с.URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3282/Problemy%20zahysstu%20prav%20lyudyny%2010.12.2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 03.12.2021).

36. Степаненко К.В. Конвенційний механізм міжнародного захисту прав людини в системі ООН. *Альманах міжнародного права*. 2018. № 19. С. 105-113.

37. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / О. В. Сердюк, Ю. В. Щокін,І. В. Яковюк та ін.; за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. Харків: Право, 2017. 374 с.

38. Усманов Ю.І. Генезис права на життя як імперативної норми міжнародного права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 39. С. 144–150.

39. Усманов Ю.І. Загальні відмінності захисту права на життя в умовах збройного конфлікту й ситуацій насильства всередині держави. *Альманах міжнародного права*. 2018. № 19. С. 114-123.

40. Христова Г. Відступ держави від зобов'язань у сфері прав людини під час суспільної небезпеки. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2018. № 4. С. 119-126.

41. Христова Г. Доктрина «R2P»: зобов'язання держави та міжнародної спільноти щодо захисту прав людини. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 2 (77). С. 42-52.

42. Попович Т. Правові обов'язки у сфері реалізації репродуктивних прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 8. С. 215-219.

43. Зозуля О.І. Громадянські та політичні права людини в умовах запобігання поширенню COVID-19 в Україні. *Форум права*. 2020. № 2. С. 6-22.

44. Поліванова О. Процес приєднання Європейського Союзу до Європейської конвенції з прав людини після висновку 2/13. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 385-390.

45. Камінська Н. В., Джуська А. В., Шемчук В. В. Реалізація конституційного права людини на таємницю телефонних розмов в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 1 (114). С. 100-109.

46. Щербай І. Поняття та сутність прав людини. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 1. С. 636–640. URL: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.11

47. Застосування Правил Нельсона Мандели під час чутливих з позицій прав в'язнів процедур діяльності ДКВС України : навчальний посібник / за ред. доктора юридичних наук, професора Галая А. О. Чернігів : Пенітенціарна академія України, 2025. 108 с.

48. Журавльов Д. В., Оніщенко Н. М., Пляшко Ю. А., Григоренко А. В. Європейський суд з прав людини. Умови та алгоритм подання заяви до суду і рішення суду щодо України (2025–2026 рр.). Київ : Видавничий дім «ЦУЛ», 2026. 454 с.

49. Магась-Демидас Ю. І., Рудницька О. П. Національні та міжнародні механізми захисту прав людини: навчальний посібник. Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2026. 321 с

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. https://www.euro-ombudsman.eu.int/ - сайт Європейського уповноваженого з прав людини;
2. https://www.ombudsman.gov.ua/ – сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
3. https://www.rada.gou.ua/ - сайт Верховної Ради України;
4. https://www.un.org/en/ - сайт Організації Об'єднаних Націй;
5. https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c - сайт Європейського Суду з прав людини.

Критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	**Оцінка в ECTS**	**Значення оцінки ECTS**	**Критерії оцінювання**	**Рівень компетентності**	**Оцінка за національною шкалою**
					екзамен
90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи та задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C		Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		

64-74	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-63	E		Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	**A**	відмінно
82–89	**B**	добре
75–81	**C**	
64–74	**D**	задовільно
60–63	**E**	
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни